

DE ENTE SUPERNATURALI

* * *

Conc.Vat. (Schema) in Col.Lac.7.555 d.s.:

Status supernaturalis paucis verbis, cum S.Thoma, definitur tanquam participatio boni divini, h.e. boni, quae soli Deo naturaliter competit. Duplex scl. est Dei dilectio erga creaturam, "una quidem communis, scd. quam diligit omnia quae sunt, ut dicitur Sap.11, scd. quam esse naturale rebus creatis largitur; alia autem dilectio est specialis, scd. quam trahit creaturam rationalem supra conditionem naturae ad participationem divini boni"
 (S.Th.1-2.110.1)

Ibid 547d.s.:

"Iam vero voluit Deus creaturae suae rationali impertiri cognitionem sui et amorem sui et communicationem sui atque unionem secum ipso in ordine longe sublimiori, quo vires naturae quantumvis intra suum ordinem perficiantur, non pertingunt, et qui proinde ordo est supra vires ntrae. creatae et supra oem. exigentiam naturalis perfectionis, atque ideo ordo supernaturalis.

563a: "Sle. non derogat ntrae. humanae dignitati, nec libertati AC felicitati obest; non eam deprimit sed mirum in modum exaltat".

563d 3: Declaratur: 1° per slem. ordinem hoem. non deprimi, sed cohonestari et perfici..."

Deus ex infinita bonitate sua ordinavit hominem ad finem supernaturalem, ad participanda bona divina, quae humanae mentis intelligentiam omnino superant (Dz.1786).

PRO MANUSCRIPTO

PAULIN BLEAU, S.J.

Montréal, Sept. 1943.

BIBLIOGRAPHIA

- B. 5. 169-208;
S. 7. 179-220;
Palmieri: De Deo creante 179ss.; De ente sli..
Hurter 2. Proemium: th.128.
P. 3.163-168;
Van Noort : De Deo creante, p.48ss.
W. 8. Initio.
Bainvel : Natu_re et Surnaturel
Gar.-Lagr.: De Revelatione, p.191ss.; 376ss..
D.A. Immanence, Méthode (Edit.1911 et 1924).
D.T.C. Table des Matière A-L. Surnaturel.
Labauche : God and Man.
Liegeard : La théologie scolastique et la transcendance du
surnaturel.
Conc.Vat. (Schemata) dans Col.Lac.7. Passim.
Journées de Philosophie chrétiennes, 1933.
Torquédec dans Revue Thomiste, 1903.
Mercier O.P. Ibid.

ELUCIDATIO I

ENS SUPERNATURALE ABSOLUTUM philosophice spectatum EST ILLUD QUOD EXCEDIT PROPORTIONEM SUBSTANTIÆ LIMITATAE CUIUSCUMQUE.

N.B. Il importe de distinguer soigneusement:

1. L'ordre PHILOSOPHIQUE (i.e. naturel), dont relève normalement la question de l'existence de Dieu créateur, être pur;
2. L'ordre SURNATUREL ou le mystère de la vie de Dieu en lui-même;
3. L'ordre PRETERNATUREL, ou celui de l'intégrité de nos facultés humaines adéquatement soumises à la raison, qui doit être souveraine maîtresse de la vie animale. Cette domination parfaite de la raison sur les facultés inférieures était une faveur gratuite. Ce dont n'était pas dû à l'homme, simple animal raisonnable; il n'était pas pour autant surnaturel, puisqu'il est fini en soi et nullement divin. (Baltazarli: Rev. Neo-Schol. 71 bis)

SUPERNATURALE (ex etymo) = id quod est supra naturam, ubi natura intelligitur finita, determinata, singularis aliquis saltem.

NATURA (ex etymo): id quod cum origine est consertum. 3, 2. 12c

Dynamice = principium radicale operationum et passionum quae rei alieni sepe conveniunt.

Ontologice: a) metaphysice = essentia rei.

b) physice = summa qualitatum, per quas rei substantia se prodit, nobis innotescit et ab aliis distinguitur.

Collective = ESSENTIALIS ordo rerum concurrentium per se et principaliter ad perfectionem universi. Cf. S.Th. I, 29, 1, 4m.

Hic agimus de ntra. intellectuali.

NATURALE: pro qualibet ente est id quod ei convenit sed, suam substantiam: 1-2, 10. 1.

Est vox relativa et latius patet quam ntra.

NATURALE DICITUR: ~~ut ut aperire~~

1) Quod nativitatem vel originem comitatur.

2) Quod est naturae conveniens in quantum opponitur si quod est contra naturam scil. violentum.

Hanc duo ~~deponenda~~, quia nihil conducent ad notionem alis effundandam.

3) Quod constituit rei essentiam.

4) Quod consequitur necessario vel consequi concipiatur rei essentiam.

5) Quod dynamice pertinet ad rei essentiam (passivitates, activitates).

6) Quod exigitur a natura, ne ipsa ejusque vires sint frustra.

7) Quod dispositiva vel completiva se habet ad ntram., scil. id quod est utilia vel praeocerat to esse vel to agere rei.

8) Quod finaliter pertinet ad naturam, scil. finem ejusque asseptionem cum ntra. rite operatur.

SUPERNATURALE ergo describi potest: Id quod

- 1) neque a) constitutive (essentialiter); b) neque consecutive (consequenter); c) dynamice (virtualiter); d) exigitive; e) dispositive et compleutive; f) finaliter pertinet ad ntram.
- 2) Quod extra naturae ambitum et velut atmospheram ponitur.
- 3) Ad naturam jam constitutam accedit, quam accessu suo perficit, perficiendo elevat et elevando ad altiorem ordinem transfert.
- 4) Debitum (meritum) non solum personale (morale) sed et naturale excludit, S.Th. 1-2, lll, 1.2m. et quidem tum ex parte objecti, tum ex parte subjecti.

SUPERNATURALE ergo in genere est id quod excedit proportionem, i.e. essentiam, exigentiam et potentiam (vires) naturae eamque gratuito perficere potest ultra ordinem suum. UNDE:

Non est naturae disconveniens, neque indifferens sed conveniens non quidem, sed. potentiam suam connaturalem sed sed. ejus potentiam obedientiam. 1-2. 2.1.m.; 3.ll.1.
(agen superiori p[ro]p[ri]etati duplum distinguere possumus modo vult)

Jamvero triplex natura considerari potest;

- a) Natura aliqua creata singularis,
- b) Natura universa creata,
- c) Natura universa possibilis seu creabilis.

Si utra. accipitur sensu a) vel b), quod respectu unius naturae est naturale, relate ad alteram inferiorem poterit esse sile.

Unde duplex supernaturale:

supernaturale relativum seu secundum quid
supernaturale absolutum seu simpliciter.

SUPERNATURALE RELATIVUM, id quod excedit proportionem aliquis divitietur naturae creatae, non totius naturae creatae vel creabilis (possibili).

SUPERNATURALE ABSOLUTUM, id quod excedit proportionem substantiae (naturae) cuiuscumque, i.e. creatae vel creabilis, seu substantiae limitatae cuiuscumque.

PHILOSOPHICE SPECTATUM, i.e. attendendo primario ad naturam, i.e. terminum a quo fit recessus, seu potius supra quem fit excessus et elevatio.

(Definitio negativa; definitio nominalis; idea abstracta; relative spectatus; conceptus secundarius).

Proinde sile. ABSOLUTUM debet dividi sed. fundamentum hujus excessus et fundamentum illius nequit esse nisi intrinsecum aut extrinsecum.

Inde supernaturale est essentialiter diversum secundum quod excedit naturam quae causa suas intrinsecas vel tamen extrinsecas.

Unde SUPERNATURALE ABSOLUTUM est vel

- 1) Quoad substantiam (essentiam). Id quod est intrinsece seu entitative sile. (1-2. 110.2.2m)
- 2) Quoad modum. Id quod est essentialiter seu entitatively ntile., sed modo sile. productum aut ordinatum ad finem silem. (sile. modale)

SUPERNATURALE QUOD SUBSTANTIAM (quod scil. causam formalem) = In-creatuum vel creatum.

SUPERNATURALE QUOD MODUM (quod scil. causam

vel finalem v.g. Deambulatio in statu grat. scilf.

vel efficientem, scil. miraculum dicitur 1790

Quod substantiam (supra nostram) v.g. gloria multibus corporibus

quod subjectum in quo (contra nostram) v.g. resurrectio Lazarus

quod modum (prester nostram) v.g. publicans curatio

(1.105.8; Pot 6.2.3m)

N.B. Loquendo de auxilio divino, aliqui TT. vocant auxilium s.le. quoad modum, auxilium non elevans sed sanans tt. et auxilium s.le. quoad subsam. auxilium quod etiam elevat.

A natle ut est determinatum a ntra., distinguitur:
liberum, contingens, accidentale, adventitium, artificiale,
acquisitum, fortuitum.

Naturali etiam opponitur:
elicitum, morale, spirituale, divinum, insolitum, extraordina-
rium, miraculosum, personale.

Loquendo de ntra. humana, ntle. dicitur dupli sensu omnino
contrario;
Video meliora proh que, deteriora sequor.
Humanum est errare et si intellectus ntliter. quaerat verum.

A ntli. ut est proportionatum ntrae., distinguitur;
innaturale, contranaturale (violentum), praeternaturale.

PRAETERNATURALE: (philosophice) id quod non est contra natu-
ram sed extra connaturalitatem.
sensu ~~non~~ specifico: gratuitum quid quod creaturam ultra
debitum perficit. intra tamen ordinem suum, quin hoc dono eleve-
tur ad ordinem divinum seu ad participationem vitae divinae.

PRETERNATURALE (sensu specifico) duo involvit:

- a) id, de quo praedicatur, non simpliciter consequitur ex
ntra. rei cui insit; est ultra debitum non formaliter
sed materialiter; absque eo, scil., ntra. non est frus-
tra.
- b) ita tamen, ut non undequaque, ntram illam intrinsecos
exsuperet; datur scil., non ut sit ntra., sed ut melius
sit in propria sua linea.

Aliquando dicitur praeternaturale

- a) sive relativum (scd. quid) angelicum vel diabolicum.
- b) sive absolutum quoad modum v.g. miraculum.

SLE.

Ordinarium: gratia gratum faciens, etc. ^{omniadona perfervit. sive dante a deo scd}
Extraordinarium: charismata; gratiae gratis datae. ^{cusum non habent}

EXCEDIT PROPORTIONEM, i.e. ultra tum vires tum exigentias, tum complementa ntrae. consentanea per se, i.e. spectatis limitibus, lego, et nativa conditione.

ERGO philosophice definitum, supernaturale est donum Dei, substantiae cuiusquamque sive creatae sive creabilis excedens, tum vires et exigentias, tum complementa congruentia inter proprios eius limites.

N.B. SLE. non necessario opponitur
 ntli., prout dicit nativum, originarium: Dr 130
 nec ntli., prout dicit conveniens, i.e., consentaneum ntrae.

ADVERSARI:

Catholici quidam (saltem credi notam) qui tenent substantiam limitatam supernaturalem probabiliter non repugnare, vel saltem argumenta non posse probare substantiam talem repugnare.

Baius: supernaturale = id quod originem non comitatur. Ut gratiae dona censeri possint supernaturalia postulant indignitatem naturae.

Jansenius: supernaturale dignat eum debito ex operibus profecto, sed non eum debito, quod ex insita naturae conditione dimanat.

Rationalistas: (naturalismus). Dari: diversas definitiones supernaturalitatis. Dz. 1733, 1790, 1808, 1813, 1817, etc. (Suprasensibilia, spiritus, anima, libertas, moralitas, moralitatem, vita spiritus).

Panteistae, Materialistae, Atheistae.

Semi-Rationalistas;

Günther: Dz. 1455-8;

Hermes: Dz. 1818-22; Kuhn.

Modernistae: opponuntur notioi sppernaturalitatis

- a) per agnosticisnum Dz. 2072
- b) per suam theoriam de immanentia vitali et de sensu religioso, qua affirmatur fidem omnem omnemque virtutem slem. procedere spontanee ex sola anima et ejus ntli. exigentiae omnino proportionari. Dz. 2074 ,2077 ,2103.

Immanentistae catholici (Blondel) etc. Dz. 2103 .

Saltem quoad modum loquendi incauti:

"Homo in semetipso i.e. in inspectis suis tendentiis, vel sua infirmitate morali, detegit indigentiam boni religiosi vel auxilii, quod in sola Christiana religione catholica invenitur, ideoque illud bonum vel auxilium est debitum naturae humanae, ne ipsa sit mala. Cf. D'A. II, p.603 ss. P. 155.

CATHOLICI quidam incauti: stattler, Hirscher.

Supernaturale = id quod non a causis secundis sed immediate a Deo producitur.

Supernaturale = infinitum (finitum); divinum (non divinum); supercreatum (jncreatum), sed creatum = praedominium spiritus super carnem.

Ligeard: (Opus cit. 114-117): "On peut par l'analyse psychologique des tendances de la nature humaine, sans faire intervenir les données de la révélation, démontrer à un incroyant qu'il y a en lui une tendance naturelle inexplicable, une inspiration positive au surnaturel."

NOTA: Quoad rem, Certa.

N.B. - Agitur de S.I.L. ABSOLUTO QUOAD SUBSAM. de quo solo esse possit controversia.

PROBATUR:

1. Intra ecclesiam Romam, ad Petrum, Petrus dicit: "Ecce huius mundi regnum non est hic; sed ecce regnum dei, quod non vides, non percipi posse, sed ab aliis videtur." (Act. 17, 24)

PROBATUR:

Recta est illa definitio supernaturalis absoluti philosophice spectati quod exprimit recessum a natura (excessum supra naturam) convenientem omni et soli supernaturali absoluto.

Atqui nostra definitio exprimit recessum a natura convenientem omni et soli supernaturali absoluto.

Ergo.

MAJOR: patet terminis.

MINOR: la pars: CONVENIT OMNI SUPERNATURALI.

Omne supernaturale absolutum reducitur ad unionem hypostaticam, visionem beatificam et gratiam sanctificantem.

Atqui illis tribus convenit recessus a natura (excessus supra naturam in definitione nostra expressus) i.e. improportio cum substantia limitata quacumque.

Ergo nostra definitio convenit omni supernaturali absoluto.

MAJOR 2a. - stat quia ceterasupernaturalia absolute sunt horum causae vel effectus.

MINOR 2a. - stat quia

- a) non datur substantia limitata supernaturalis.
- b) quod non superat vires est vel
 - 1) fructus naturae et proinde non majoris excellentiae; vel
 - 2) finis connaturalis qui cum necessario connexis specificat naturam; vel
 - 3) merita personalia quae sunt fructus morales naturales; vel
 - 4) complementa consentanea quae sunt ejusdem generis ac quae complentur.

2a pars: CONVENIT SOLI SUPERNATURALI.

a) secus aliquod naturale nullatenus connectetur per se cum natura. (mutuile non pertinet.)

b) ex defectu argumenti in oppositum, quia neque animae rationali neque angelo, qui praecipue opponi possent, convenit recessus.

RECESSUS enim soli supernaturali convenit:

- 1) tum quia proportio quae excluditur respicit substantiam (essentiam) creatam et quidem complete constitutam. Ergo excludit animam quae est principium substantiae incompletum.

2º- tum quia anima rationalis exigitur ut finis specificans corpus humanum generatione organizatum a quo dependet tanquam a dispositione positiva et compare per se naturaliter requisita.

3º- tum quia etsi productio angeli nec ab alio ente naturali, aut aggregato entium, nec ab ipsa angeli substantia exigatur, ejus tamen conservatio, supposita creatione, iure quedam exigitur, siquidem, ntra. sua, est immortalis.

Accedit quod angelus sit substantia creata seu natura; et hinc partim ex ipso conceptu supernaturalitatis excluditur ab ente supernaturali, partim quia substantiam limitatam implicat.

CONFIRMATUR

1. Ex PP.

Loquuntur de DONIS Dei: supra naturam, adscitis, extra substantiam, non in potestate naturae, essentialiter gratuitis et indebitis quae ammitti possunt (e contra ntlia), quae sunt simpliciter gratia;
Deificatio, sanctificatio, participatio spiritus, divina forma nobis impressa, filiatione divina, assimilatio et unitio cum Deo, familiaritas cum Deo, visio beatifica.

R. 235, 253, 407, 523, 607, 699, 766, 770, 780, 788s., 813, 941, 944, 950, 960, 1011, 1027, 1071, 1135, 1203, 1273, 1282, 1318s., 1433, 1343, 1457s., 1456, 1458, 1468, 1473, 1496, 1765, 1777, 1791, 1807, 1837, 1851, 1857, 1889, 1939, 1974, 1982, 1999, 2005, 2034, 2044s., 2063, 2106s., 2115, 2285, 2286, 2553, 2359, Dz. 311, 313.

2. Ex SS.CC., PP., TT., in toto tractatu de gratia.

Dz 180, 311, 313, 1786, 1808.

3. Ex. S.Th.:

1-2.5.5: Videtur Deum per essentiam est supra nostram, non solum nrois, sed ois, creaturae.

1-2.109.5: Finis exceedens proportionem nrae.

2-2.23.3.3m: Caritas est participatio aliorum superioris nrae.

1.12.4.

SCHOLION I: De sli. absoluto quoad modum.

- a) quoad causam efficientem seu de miraculo:
Vide *De vera religione*;
- b) quoad causam finalem:
 - 1) *De ipso fine sli. Dz. 1786 et tract. de novissimis, de revelatione et postea;*
 - 2) *De actibus: postea in "de merito".*

SCHOLION II: De diversis statibus humanae ntrae.

STATUS, his: conditio seu modus se habendi totius humanae ntrae, in ordine ad suum finem ultimum, sed. divinae providentiae ordinem.

1º. STATUS NATURAE PURAE: status in quo ho relinqueretur cum solis principiis suae naturae, et cum eis quae ex illis principiis consequuntur: (luctus aliquis, finis et concursus ntlis.)

2º. STATUS NATURAE INTEGRÆ seu donec integratatis praeditus: status in quo appetitus sensitivus ita subjicitur appetitui rationali ut intra limites honesti sponte continueatur nec unquam ad malum reluctatatem voluntatem inclinet. Per se, ille status non includit sli. stricte dictum. (*Praeternaturale*)

3º. STATUS INSTITIAE ORIGINALIS VEL INNOCENTIAE (Protoparentes ante peccatum): status qui constabat triplioi rectitudine "sed, hoc quod ratio subdebetur Dao, rationi vero inferiores vires, et animae corpus". 1,95, l, (Gratia sotf., immunitas a concupiscentia, ab ignorantia, ab errore, a dolore, a morbo, a morte.)

4º. STATUS NATURÆ LAPSAE: status naturæ humanæ post peccatum Adami. His status miserrimus his duobus describitur:

Ex una parte, finis finis hois, remanet sci, finis sli.; ex altera parte, ho, destituitur grat., sine qua talis finis obtineri nequit. Desunt etiam dona seu immunitates quae in statu innocentiae ex gratia sotf. sequebantur,

5º. STATUS NATURÆ REPARATAE per redemptionem Xti: status in quo per grat. sotf. restituitur quidem subiectio sli. rationis ad Deum et ordinatio ad ultum. finem, sed relinquitur rebellio

appetitus inferioris erga superiorē; aliis verbis, remanet concupiscentia, quamquam ei resistere possumus. Hic status est porius personae quam naturae.

Heac asserta accipe:

- a) De facto ntra. humana exstitit tt. in statu justitiae originalis et statu ntrae lapsae et reparatae.
- b) justitia originalis, qua constituitur status innocentias et cuius amissione homo devenit in statum naturae lapsae, non distinguitur adaequate a gratia sc̄tfte. et elevante, sed tt. inadæquate. l.100.1.2m.
- c) Status ntrae. purae inclusisset, praeter principia hois. essentialia et facultates requisitas ut ho. physicam potentiam habuisse ad finem ntralem. attingendum, auxilia divina specialia omnino necessaria ut ho. potentiam moralē habuisse finis sui attingendi.
- d) In statu justitiae originalis, auxilium contra infirmitatem ntrae. habebatur ex dono integritatis, quod ad gratiam sc̄tf. tunc consequebatur; in statu autem ntrae. lapsae, amissum est hoc donum integritatis, et desunt auxilia quae hoem. adiuvisset in statu ntrae. purae; denique in statu ntrae. reparatae, quanquam remanet deordinatio appetitus inferioris, tamen consecutio finis ultimi qui s̄lis. est fit moraliter possibilis per largitionem auxiliorum s̄lium., quae suo nomine gratias intelliguntur.
- e) Ho lapsus, si gratia Xti non sublevaretur, peioris conditionis esset quam in statu ntrae. purae fuisset. (Boyer. De Gratia l.2ss.)

De la Taille MF6.l col (nota): "In statu ntrae insontis quo nos-
ter praesens status, si ntia. tt. consideres, longe deterior est,
ut in tractatu de Gratia, Deo favente, ostendemus..."

Cf. Boyer: Essais sur la doctrine de S.Aug.: D. pouvait-il créer l'ho. ds. l'état d'ignorance et de difficulté: 237-272.

DIFFICULTATES.

ELUCIDATIO 2

ENS SUPERNATURALE ABSOLUTUM theologice spectatum EST ILLUD QUOD EXINTRINSECA SUA PERFECTIONE, PERTINET AD UNIONEM CUM DEO SUBRATRITIONE VITAE SUAE INTIMAE.

N.B. Agitur de sli. absolute quoad substantiam.

THEOLOGICE SPECTATUM, respiciendo directe et primario Deum, terminum ad quem fit accessus in illa elevatione et assensione.
Alii dicunt: positive spectatum; realis definitio, idea concreta ontologica spectatum; absolute spectatum; idea primaria.

UNIO = ~~convenientia~~ diorum vel plurium sub et in aliqua ratione.

Potest esse vel moralis vel physica.

UNIO MORALIS ea est qua plures personae conjungantur affectu, officio, iuribus etc, ita ut, manendo plures physice, fiunt unum moraliter v.g. unio inter conjuges.

UNIO PHYSICA ea est qua plures conjungantur ad unum quid in ordinis ontologico efformandum.

Haec unio cum Deo est realis, ordinis ontologici, mysteriosa, superans qualibet realitatem et unitatem nobis notam et a solo Deo produci potest.

In hac unione, termini qui unitantur sunt Deus et creaturae rationales; terminus ad quem fit unio est Deus Trinus ex qua habetur unitas. Ratio in qua et secundum qua unitantur est Vita Dei intima, quae ut patet est operatio, et quidem operatio vitalis spiritus.

OMNIS UNIO tripliciter intelligi potest:

ACTIVE (unitio, actus umendi): hic est actio Dei unidentis creaturam rationalem ad vitam Suam intimam.

intellexulum
(ex anglo comprie)
(dicitur minus ad dñe intellexulum)

PASSIVE IN FACTO ESSE; (Hic fundamentaliter) est indivisio vitae divinae participatae a creatura rationali cum ipsa vita divina Imparticipata.

Formaliter) (hic):

PASSIVE IN FIERI (Relative. Relatio realis creaturae rationalis ad tres personas SSae. Trinitatis.

cum vita distinctio?

UNIONEM CUM DEO SUB RATIONE VITAE SUAE INTIMAE

(modus d'unionis) = PERFECTIONES Dei: triplici modo distingui possunt:

perfectio per se
perfectio per modum
perfectio per modum

1. Perfectiones quae SOLI DEO conveniunt et a nulla creatura participari possunt v.g. Ipsum Esse Subsistens, Infinitudo, Supremum Dominium. (ICG30).

X.

2. Perfectiones Dei quae A CREATURIS PARTICIPARI POSSUNT sed aliqualem proportionalitatem;

PARTICIPATIO illa fieri potest per modum:

- VESTIGII (effectus repraesentans solam causalitatem causae non autem formam eius) v.g. ens, unum etc. et ea cia. quae non supponunt intellectualitatem. (1.45.7)

- IMAGINIS (effectus repraesentans causam, quantum ad similitudinem formae eius). (1.45.7)

+ REPRESENTATIONIS (i.e. sed. rationem operationis. 1.27.3)

+ CONFORMATITATIS (i.e. sed. unitatem objecti, v.g. ho intel-
ligit et amat Deum et non iam se tantum. 1.93.
(non contumaculus vel obiectus nisi idem)

* MELIS quae est sed. quod ho. habet aptitudinem ad intel-
ligendum et amandum Deum (inde lex, beatitudo, et co-
gnitio Dei niciis)

* SILLIS. ho. intelligit et diligit Deum sicuti D. sese intel-
ligit et diligit se. cognitio Dei ut in se est.
(Coincident cum participatione perfectionis Dei sub nu-
mero sequenti.)

3. Perfectiones quae SOLI DEO conveniunt QUATENUS constituunt ~~PER~~
OPERATIONES VITAE SUAE INTIMAE. i.e. scientia secretorum Dei,
profunda Dei, visio ipsius Dei, ejus vita trinitaria.

(Apud nos v.g. le sanctuaire de la conscience, la fine pointe de l'âme).

Naturaliter, nulla creatura eas suspicari potest nec proinde possibilitatem earum communicationis ad creaturas, nec a Deo ntiliter. communicari possunt.

Ex revelatione absolute sli. tt. cognosci potest possibilitas eorum communicationis, et sliter. tt. communi cari possunt.

PARTICIPARE est "quasi partem capere" et ideo quando aliquid particulariter recipit id quod ad alternum plene et essentialiter pertinet, universaliter dicitur participare illud (S.Th.: In Boeth de Hebdom 1.2)

Participatio in ordine ntili. est μετοχη .

Participatio in ordine sli. est κοινωνια .

Proinde UNIO DE QUA AGITUR fit per participationem perfectionis Deo ita propriae ut Ipse, utens jure suo proprietatis possit sapienter illam sibi exclusive reservare, nec ulli creaturee illam, etiam analogice, communicare; stante nihilominus ejus voluntate creandi mundum, immo etiam entia finita omnis species possibilis.

Est scl. communicatio Dei ut in se est sed. suam Vitam Trinitariam.

Sicuti in ordine ntili. ex μετοχη habetur analogia proportionatatis propriae inter "ens" creatureas et "ens" Dei ex eo quod ratio formalis entis verificetur in utroque analogato, ita in ordine sli. ex κοινωνια habetur analogia proportionalitatis propriae inter "vitam Trinitariam" participatam ab anima justa et "vitam Trinitariam" quae est D., quia ratio formalis "vitae Trinitaria" verificatur in utroque analogato.

μετοχη et κοινωνια sunt participations perfectionum Dei specifissim specifice inter se distinctae, ita ut non sint meri gradus participationis in eadem linea perfectionis, sed constituant duos ordines funditus distinctos, inter quos intercedit abyssus inseparabilis ex parte creaturee.

κοινωνια non est tantum aliquid novum, inexpectatum, impervisibile, eximium, preenellens, sublime sed aliquid omnino inaccessibile viribus nostris.

Non est mera evolutio etiam eminentissima του μετοχη , in propria linea, sed aliqua superadditum extrinsecum, introducens in nostra, elementa extranea, nova ab "extra" et a "praeter" et ab "ultra" et a "supra" nostram.

$\mu\epsilon\tau\omega\eta$ debetur liberrimo Dei consilio; $\chi\omega\nu\omega\eta\alpha$ autem li-
berrimo consilio misericordiae Dei.

Aliis verbis $\mu\epsilon\tau\omega\eta$ et $\chi\omega\nu\omega\eta\alpha$ non sunt participationes u-
nivocae sed analogicae, simpliciter scil. diversae, sed. quid tt.
similes.

Omnino videns: de Penido: Le rôle de l'analogie en théologie.
pp. 251-255.

In *μέρον* (natura)In *χοίνῳ* (supernatura)

DEUS CONSIDERATUR

Ut unus (*tanquam ens*)
 Sub ratione entis
 Creator
 Dominus
 Auctor naturae
 Providens
 Cause efficiens tt.
 Est praesens tt.
 Sustentat
 Dat de suis

Ut Trinus
 Sub ratione Deitatis
 Generator
 Pater
 Auctor gratiae
 Praedestinans
 Etiam actuat i.e. causa
 quasi formalis
 Etiam inhabitat
 Sese unit
 Dat Se.

CREATURA

Educitur e nihilo
 HABET relationem ad Deum
 Substantia
 Serva

Educitur e potentia obedi-
 tiali
 EST relatio ad Deum Trinum
 Accidens
 Filia

COGNOSCITUR DEUS

Sub ratione entis
 Indirecte, mediate
 Abstractive
 Ad extra
 Per orientationem
 (Tendit in Deum)
 Cognitio intellectus
 Lumen intellectus est
 ens in sensibili

Sub ratione Trinitatis
 Directe, immediate
 Ad intra
 Per ipsam Dei vitam intimam
 (Tenet Deum)
 Cognitio fidei
 Lumen intellectus
 est ipse Deus.

10.21.14
 139°
 sup 1522

"La connaissance de la foi, vraiment référée malgré son obscurité à D., tel qu'il est non seulement en Lui-même mais par rapport à Soi-même, est irréductible à la connaissance issue de la seule intelligence, à laquelle il n'y a d'autre terme qu'une pure analogie, si haute soit-elle avec le D. vivant, pcq. quoiqu'on fasse, elle n'atteint le premier Etre que ds. son rapport avec le monde dont il est le principe. Entre les deux "magnum chaos", un abîme qui interdit tte. homogénéité" (Ad mentem Cl. de la Taille, RS R 1928.32)

Ex intrinseca sua perfectione:

Quod non tt., ut s.le. absolutum quoad modum, ex voluntate Dei ad hanc unionem extrinsece ordinatum est; sed quod RATIONE SUAE ENTITATIS, vel formaliter constitutat hanc unionem vel cum illa concretabar, saltē remonstrare, tanquam per se principium aut effectus.

Unde s.le. absolutum quoad substantiam theologice spectatum, quoad accessum creaturae ad Deum recte definitur;

Id quod RATIONE SUAE PERFECTIONIS, seu PER SE, connectitur vel INENTICE, vel FORMALITER, vel EFFECTIVE vel ut EFFECTUS cum perfectione soli Deo, hoc sensu proprio, quod sapienter possit Deus illam sibi omnino reservare, quocumque ceteroquin supposito, usu omnipotentiae suae ad creandum.

ADVERSARI

A. PER EXCESSUM peccaverunt

1. Transsubstantiatio creaturae in Deum: Eckardus: Dz 510, 513;

Molinos Dz 1225, 1230, 1232s; Rosmini Dz 1918, 1926 ss.

2. D. Fieret forma creaturae sicut v.g. anima est forma corporis: Butyches, cf. Dz 710; Michael Servet.

3. Necessaria est unio hypostatica sicut in Christo: Molinos
Dz 511-512-513

B. PER DEFECTUM peccaverunt.

1. Perfectio "à la limite" ipsius ntrae, creatae in sua propria linea; augmentum univocum non quantitatativum sed qualitativum v.g. Bergson: "Les deux sources de la morale et de la religion". (Cela ne me devrait pas étonner + univocale.)

2. Arpticatio extrinseca sanctitatis divinae (v.g. Silver plated, or plaqué) v.g. Lutherus Dz 820 s. Inchange d'habit.

3. Baius Dz 1021,1023 s.
 4. Modernistae: Dz 2108,2087,2081.
 5. Pantheistae (la peur du divin). Dz 1801 ss.
 6. Rationalistae (c'est trop beau pour être vrai) Dz 1807 s.

*vient, en définitive l'analogie
de l'âme.*

NOTA: CERTA et a quibusdam dicitur
DE FIDE tanquam aperte contenta in SS. et Traditione.

SENSUS THESEOS:

Sle. quoad subsam. in creaturis dicitur, in quantum id quod substantialiter est et potest esse ~~tt.~~ in Deo, accidentaliter fit in creatura participante ~~divinam~~ ^{participationem}. Non necessario ^{est} fit ~~Deus~~ creature = Deus, sed utique creatura-divina. (1-2. 110,2,2m)

PROBATUR

1. Ex SS: 2 Pet.1.4 (Θεος κοινωνοι φυσεως)

Hoc loco assentitur quoddam sle, absolutum quoad substantiam (gratia sol sanctificans) theologice sumptum, dici proprius consortium ntrae, divinae, physicum, physice permanens, nobis infusum;

Atqui 1. tale consortium ntrae, divinae ex intrinseca sua perfectione pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae

2. cetera slia. absoluta quoad substantiam a) ^{omnis} ~~esta~~; b) quidem sola, constant ejusdem ordinis excellentia ac grat. scif.

Ergo ens sle. absolutum quoad substantiam theologice spectatum est illud quod ex intrinseca sua perfectione, pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae.

Major: Patet ex tractatu de Gratia scifte.

Minor:

1. Patet ex terminis

2. OMNIA:

"Mysticis Fidei"

IN GENERE: Sic de la Taille in MF 513

Omnis gratia est unius rationis, in quantum ordinat subjectum ad videndum Deum sicuti est. Visio enim Dei in oibus est una, genere vel specie (quantum transcendet oem. speciem atque genus, ut pertingat ad ordinem deiformem): cum sit in oibus. terminatus

ad idem objectum quo ipse, ut ita dicam, specificatur intellectus divinus.

Ois. autem ntra. speciem habet ex actu ad quem ultimo sed. se tendit, sicut animal ex sensationis proprietate et ho. ex gradu cognitionis abstractivae.

Gratia igitur, quae inest justis per modum ntræ. (afficiens directe ipsorum non operationem aut facultatem sed substantiam) habet speciem ex visione, ad quam eliciendam illos coaptat: quae cum sit unius rationis, ut dictum est, necesse est igitur ut etiam gratia sit rationis unius apud oes: et apud Christum et apud justos quoslibet, sive hoes, sive angelos

IN SPECIE (Cfr. R.SR 1928.253-269; de la Taille)

De unione hypostatica, patet ex ipsa notione, eam non esse inferioris ordinis (cf. Tr. de Verbo Incarnato)

De Visione beatifica (1Jo 3.2s) Cf. Tr de Deo uno

De Aliis: quia sunt causae vel effectus gratiae scitatis v.g.
S.Th. loquendo de charitate sic scribit (De carit 2.15m): ... Caritas non est virtus hois. in qntum est ho, sed in qntum per participationem fit Deus, et filius Dei sed. illud 1 Jo 3.1

b) SOLA: ex prænotatis et ex terminis.

2.- EX DOC. ECCL.: v.g. Dz. 178s; 799s.; 811-3; 796; 842; 1786.

Ex schemate Conc. Vat. Col. Lac. 7. 555 b ss.:

In ipso generis humani primordio magnum quoddam divinae pietatis divinae arcanum fides christiana agnoscit. Ho. ad imaginem Dei factus ipsa quidem ntra. sua ordinatur ad Deum cognoscendum, colendum, amandum, eo videlicet modo, qui insitae facultati congruit. Verumtamen sumus rerum Conditor et Dominus, cuius potentia creatae ntræ proprietatibus et legibus non circumscribitur, inexhausta bonitate humanum genus in primo parente super ntræ. conditionem ad statum quendam sublimem elevare voluit, in quo divinae ipsius consors efficieretur ntræ (2 Pet. 1.4). Itaque praester dona, quibus in propria ntra. perficeretur, Spiritum Sanctum ei infudit, ut, ntri quidem servus, sanctitatis autem gratia filius, iam non solius ntræ. vigore, sed caritate desuper infusa, divina mandata et virtutis opera exequendo, aeternam hereditatem promereretur.

.... ut ... de virtute in virtutem concendens, ad regnum coeleste transferretur, Deum decorum visurus, non ut facultate ntli.

videri potest, sed facie ad faciem sicuti est, et hac visione in ipsum transformatus divinae voluptatis torrente potaretur.

Haec illa est hois. elevatio, quam SS. Patrum vestigiis insistentes, Doctores catholici recte slem. vocaverunt, ut quae naturae creatae tum vires tum exigentiam transcendat, ideoque nec meritis nec ntli. condicioni hois. debita, sed, gratuitum sit divinae largitatis beneficium.

Ibidem 566 a. Canon III. 2: Si quis dixerit, eatenus tt. ordinem slem. admittendum esse, quatenus sle. dici possit, quidquid ad essentialiēm hois. perfectionem non pertinet; et non confiteatur, esse dona et instituta divina, quae tum vires tum exigentiam ntræ. creatæ superent, eamque ultra suum ordinem perficiant; A.S.

Canon 4. Si quis dixerit, sanctitatem et justitiam, in qua ho ante lapsum constitutus erat, non fuisse slem., sed eiusmodi ad quam recte vivendo per insitas ntræ. facultates pertingere potuisse; A.S.

3. Ex PP: Haec dona vocantur ab ipsis:

Deificatio: θεωσις' θεωσις' θεονομησις' θεωσις κατα θεωσιν (non θέρα ον); θεονομείαν' θεονομεῖν; (c'est une apotheose), assimilatio et unitio cum Deo, αφομοίωσις και ενώσις μποο θεού); non δουλοι (servi) sed θεοι κατα χαρίν (dii sed. caritatem; familiaritas cum Deo; sic v.g. Athan. R. 770,780,788; Basil: R. 941,944,960; S. Greg Nyss: R. 1027; Didymus Alex: R. 1071; Amb. 1318; Aug. 1433; Cyril kl. 2063; Pseudo Dionys. Aerop. R2286.etc. Pinacate B. pias n̄takl 1933, "Hedie Diue"

4.- Ex :v.g. S.Th. de Caritate 2.15m:

In hoc articulo quaerit S.Th. "utrum caritas sit virtus" et in 15a objectione sic scribit: "scd. Philos., amicitia in quadam aequalitate consistit. Sed Dei ad nos est maxima inaequalitas, sicut infinite distantium. Ergo non potest esse amicitia Dei ad nos, vel nostri ad Deum; et ita caritas, quae huiusmodi amicitiam designat, non videtur esse virtus. - Sic respondet S. Doctor.

Dicendum quod caritas non est virtus hois. in qntum. est ho. sed in qntum per participationem fit D. et Filius Dei, scd. illud 1 Jo 3.1: Videte qualēm caritatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et sumus.

COR. 1. ESSENTIALITER SLE. INCREATUM est id quod in Deo est notum sibi soli de seipso:

"Deum nemo vidit unquam (Jo 1.18); nemo novit Filium nisi Pater; neque Patrem quis novit nisi Filius (Mt 11.27).

S14.1.1.6: Sacra autem doctrina propriissime determinat de Deo, scd. quod est altissima causa: quia non solum qntum. ad illud, quod est per creaturas cognoscibile (quod philosophi cognoverunt (Rom 1: Quod notum est Dei, manifestum est illis) sed etiam qntum. ad ID, QUOD NOTUM EST SIBI SOLI DE SEIPSO, ET allis per revelationem communica-tam.

1.12.4: Relinquitur ergo, quod cognoscere ipsum esse subsis-tens sit CONNATURALE SOLI INTELLECTUI DIVINO, et quod sit supra fa-cultatem ntlrem. cuius libet intellectus creati, quia nulla creatu-ra est suum esse, sed habet esse participatum.

1.32.1: Per rationem igitur ntlrem. cognosci possunt de Deo ea, quae pertinent ad unitatem essentiae, non autem ea, quae pertinent ad distinctionem personarum.

1-2.109.1: Altiora vero intelligibilia intellectu humanus co-gnoscere non potest, nisi fortiori k lumine perficitur, sicut lu-mine fidei vel prophetiae; quod dicitur "lumen gratiae", in qntum est ntriae, superadditum.

1 CG3: Quaedam vera sunt de Deo, quae oem. facultatem humanae rationis excedunt, ut Deum esse trimum et unum. Cf 1CG8.

ESSENTIALITER SLE. CREATUM est id quod est participatio forma-lis vitae Dei intimae seu participatio formalis etsi analogica ejus quia in Deo est notum sibi soli de seipso.

Unde sle, absolutum quoad substantiam theologie spectatum poss etiam definiri

- a) Donum ordinis stricte divini (Dz 1786)
- b) Donum quo participatur aliqua proprietas ntliter. Dei solius propria;
- c) Donum Dei pertinens ad deificationem, ad vitam Dei deifor-mem, ad consortium ntriae. divinas, ad unionem cum Deo ut auctore gratiae, ad visionem Dei facie ad faciem.

COR 2: Sicut in ordine naturali, alia aliis exiguntur, et in hoc exstat rerum harmonia, pariter in ordine supernaturali, alia ab aliis exiguntur, etc. et sic habetur mundus quidam supernatu-ralis, non minori harmonia praeditus in suis partibus quam mundus naturalis. Unde unum donum supernaturale potest dici debitum al-teri supernaturali dono et nihilominus remanere supernaturale.

Dz.842; (Monsabré: 18e Conf.: 3e partie.) Sic v.g. ex grat. scfite. diminant virtutes theologales, jus ad visionem beatificam et proin-de ad lumen gloriae.

COR 3: Unde supernaturale absolutum theologice spectatum, non est mera evolutio naturae intellectualis inpropria sua sphaera, ut v.g. perfectio hominis vel angeli, qua hominis vel angeli, sed est mutatio radicitus, sed est transitus de mero ordine hominis vel angelii vel naturae superioris, ad ordinem divinum.

R: 1171, 1203, 2193.

COR 4: Quae huiusque dicta sunt confirmari possunt ex schematibus Conc. Vat: Col. Lac 7:

566: III. 1,2,3; V n.1; 567. V.5
555b; 555c; 557a.4; 557b4; 558c; 562a; 563c;
516. Totum caput 16; 547c Traditur... usque ad 548(39)c.

SCHOL 1. Duo modi sunt errandi circa relationes inter ntram. et superntram.

1. NEGARE EORUM DISTINCTICNEM scil. affirmare HOMOGENEITATEM rerum omnium, ut Materialistae, Deterministae, Monistae, Pantheistae, Evolutionistae; tunc sile. non est nisi gradus evolutionis quae pervenit ad statum perfectionem.

(UNIVOCITAS omnium entium)

2. NEGARE EORUM UNIONEM, scil. affirmare HETEROGENEITATEM rerum omnium. Non existunt leges ntlis. physicae sed oia. facta sunt singularia, nova, inexpectata, imprevisibilia, eximia, sublimia et proinde sile. non est aliquid quod habet plus novitatis, inexpectationis, imprevisibilitatis quam alia phenomena. Si v.g. oia facta sunt miracula, tunc nullibi exstat miraculum.

(AEQUIVOCITAS omnium entium absolute)

Sed doctrinam catholicam, DISTINGUUNTUR (Sle. enim supponit naturam) sed UNIUNTUR (Sle. perficit naturam).

(ANALOGIA omnium entium.

SCHOLION 2. Quomodo sile. non est tt. participatio gradu maior perfectionis divinae quam participatio ntlis. perfectionis divinae sed participatio specifica diversa. (Difference not only of degree but a difference in kind)?

Vide praenctanda ubi agitur de distinctione inter μετοχη et κοινωνια.

La participation (μετοχη) n'est pas la communication (κοινωνια); D. ne se communique, D. NE SE DONNE qu'à l'âme juste, coe. telle, bien qu'il soit participé par toute la création, matérielle ou immatérielle. Tout être tient de Lui qq. ressemblance avec ses perfections. SEULS LES SAINTS SONT ASSOCIES A SA NATURE ET A SA VIE (Θειπας κοινωνοι φυσεω). de la Taille: RSR 1928.320ss

DIFFICULTATES: W.8 p.9. (Nc M. Winkler)

LECTIONES

A. ADAPTATIO ex de Penido: Le rôle de l'analogie en théologie dogmatique: pp.251-255.

"Il faut nier l'IMMANENTISME RADICAL: impossible de passer de la μετοχη à la κοινωνια sans intervention immédiate de D.; la grâce n'est donc point une efflorescence de la nature; mais d'autre part, négation de l'EXTRINSECISME RADICAL; ce passage se fait par l'actuation de capacités déjà latentes ds. la nature. (La grâce s'adapte merveilleusement à ns., répond à nos aspirations les plus sincères, magnifie nos énergies; par elle, ns.ns. dépassons ns-mêmes. Si elle est divine, elle est opdt. encore de l'Être, de l'Être spirituel, et ns. aussi ns. sommes, et ns. sommes spirituels, faits à l'image de D.. Il est donc en ns. une capacité non pas une exigence, de vie surnaturelle)

La grâce n'est donc pas une violence mais un perfectionnement.

N'est-ce point nier l'extrinsicisme radical que de maintenir avec S.Thomas que lors de son infusion la grâce n'est point créée, mais tirée de la "puissance obédiencelle" de l'âme.

Si S.Th. nie l'identité entre surnature et nature, il maintient leur étroite unité.

Dans la vie de la grâce, il existe une parfaite continuité; la foi n'est qu'une "prælibatio illius cognitionis quae nos in futuro beatos faciet" (Comp.Theol.C.2). Depuis la charité commençante, jusqu'aux enivrements de la mystique, jusqu'à la vision ie gloire, c'est le même mouvement qui se prolonge, le même fleuve qui s'épand. Ici il y a "via augmenti", il y a univocité. Nous pouvons passer homogénement de la foi à la contemplation de la Trinité; non point devenir D., coe. le veulent les faux mystiques, mais le posséder; le surnaturel créé n'est pas une substance, mais

un accident d'action; or l'accident est essentiellement relatif, et dans le cas présent, relatif au surnaturel divin; l'accident croissant, la relation augmente, chaque fois elle se resserre davantage sans pourtant jamais se résoudre en identité. (Cf. supra de unione relative sumpta).

Un partisan de l'univocité dira que la nature elle aussi est en relation essentielle avec D.; si elle s'accroît infiniment, ou doit donc continuer la même ligne jusqu'à l'essence divine comme telle.

Non pas, car la substance créée A cette relation, elle ne l'EST pas: poursuivant votre voie quantitative, remontant l'échelle du fini, vous augmentez l'être, mais non point la relation. A la limite, vs. ne serez pas plus avancé. Tandis que la grâce EST relation, SON ESSENCE MEME EST DE TENDRE VERS LA TRINITE? tt. accroissement de grâce entraîne un accroissement de la relation; aussi la charité est-elle dite "semence de gloire"; de l'une à l'autre, il y a développement continu, croissance, épanouissement maturation du même germe.

La NATURE, en revanche, n'EST PAS un GERME de surnature; elle n'en EST que le POINT D'INSERTION; l'univocité ne peut être de mise ici, et la doctrine catholique ns. commande en conséquence de maintenir contre Jansénius, Baius et l'Immanentisme, la gratuité absolue de tt. don surnaturel.

Une tendance à l'univocité conduira fatalement à la confusion plus ou moins radicale des deux ordres. L'on soutiendra v.g. que la distinction entre nature et surnature n'est pas OBJECTIVE, mais dépend simplement d'une détermination arbitraire de D., l'on confondra la foi avec la raison. (Adapté de Penido: Le rôle de l'analogie en théologie dogmatique: pp.251-255).

B.- Adaptatio ex Chesterton : Heretics, c.12.

The real difference between Paganism (Natura) and Christianity (Supernatura) is the difference between the natural virtues and the three mystical Virtues of Christianity (Faith, Hope, Charity).

The NATURAL virtues are the SAD virtues, the REASONABLE virtues.

The MYSTICAL virtues are the GAY and EXUBERANT virtues, and are in their essence as UNREASONABLE as they can be, in the sense that they involve a PARADOX in their own nature, and that this is not true of any of the typically pagan or rationalist virtue.

JUSTICE consists in finding out a certain thing due to a certain man and giving it to him.

TEMPERANCE consists in finding the proper limit of a particular indulgence and adhering to that.

But CHARITY means pardoning what is unpardonable or it is no virtue at all. It is the power of defending that which we know to be indefensible. It is the undeserving who require charity, and the ideal either does not exist at all, or exists wholly for them.

HOPE means hoping when things are hopeless, or it is no virtue at all. It is the power of being cheerful in circumstances which we know to be desperate. The virtue of hope exists only in earthquake and eclipse. For practical purposes it is at the hopeless moment that we require the hopeful man, and the virtue either does not exist at all, or begins to exist at that moment. Exactly at the instant when hope ceases to be reasonable it begins to be useful.

"As long as matters are really hopeful, hope is a mere flattery or platitude; it is only when everything is hopeless that hope begins to be a strength at all. LIKE ALL CHRISTIAN VIRTUES IT IS AS UNREASONABLE AS IT IS INDISPENSABLE. (Chesterton: Heretics, c.8)

24b

FAITH means believing the incredible or it is no virtue at all.

They are all three paradoxical, they are all three practical and they are all three paradoxical because they are practical.

Whatever may be the meaning of the contradiction, it is the fact that the only kind of hope that is of any use in a battle is a HOPE that denies arithmetic. Whatever may be the meaning of the contradiction, it is the fact that the only kind of CHARITY which any weak spirit wants or which any generous spirit feels, is the charity which forgives the sins that are like scarlet. Whatever may be the meaning of FAITH, it must always mean a certainty about something we cannot prove. The one kind of sin which CHARITY should cover is the sin which is inexcusable.

C. Chesterton : Orthodoxy, c.VI.

"Charity is a paradox, like modesty and courage. Stated baldly, charity certainly means one of two things - pardoning unpardonable acts, or loving unlovable people....

A sensible pagan would say that there were some people one could forgive, and some one couldn't: a slave who stole wine could be laughed at; a slave who betrayed his benefactor could be killed, and cursed even after he was killed. In so far as the act was pardonable, the man was pardonable. That again is rational, and even refreshing; but it is a dilution. It leaves no place for a pure horror of injustice, such as that which is a great beauty in the innocent. And it leaves no place for a mere tenderness for men as men, such as is the whole fascination of the charitable Christianity came in here as before. It came in startlingly with a sword, and clove one thing from another. It divided the crime from the criminal. The criminal we must forgive unto seventy times seven. The crime we must not forgive at all. It was not enough that slaves who stole wine inspired partly anger and partly kindness. We must be much more angry with theft than before, and yet much kinder to thieves than before. There was room for wrath and love to run wild.

25.25

ELUCIDATIO 3^a

REPUGNAT NATURA CREATTA IN TRINSECE SUPERNATURALIS, seu CREATURA INTELLECTUALIS, CUI EX NATURAE PRINCIPIIS, CONNATURALITER DEBITA SINT DONA SUPERNATUR ALIA.

Quodam jure, in elucidatione 2. i. quae facti
 P. 51; S. Th. I. 12. 4; S. De grat 8. 3; Ripalda: De ente sli. disp 23; Molina: In I. 12. 5 disp 2; Valentia: In Q. I. disp 1 quaest 12, punct 3.; Piccirelli: De Deo 385; Becanus: Theol Schol: I. 9. 5; Lennerz: De Deo pp. 102-109; Harent ds Etudes 93. 156-165

REPUGNAT i.e. constat notis inter se insociabilibus. Non tt. est quaestio de facto sed etiam de jure; non tt de ntra creata sed etiam et crebili.

NATURA CREATTA INTRINSE SURNATURALIS: i.e. creatura intelle~~tualis~~ quae per se et ex principio suis constitutiva sibi debitum, tam excellens ordine sit quam donum sive, absolutum quoad substantiam theologice spectatum.

Aliis verbis, ntra creata quae per sua constitutiva sit proportionata ad donum sive, absolutum quoad substantiam.

CREATURA INTELLECTUALIS: scilicet quilibet creatura participans intellectualitatem et propria etiam creature rationales.

CUI EX NATURAE PRINCIPIIS CONNATURALITER DEBITA SINT: i.e. sine quibus natura illa esset frustra, immo et monstrum; sic v.g. igni debetur calor; hoi., ratio etc.

DONATA SUPERNATURALIA i.e. dona quae pertinent ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae ut sunt v.g. unio hypostatica, visio Dei intuitiva (lumen gloriae), gratia sancte fidei, gratia actualis, etc.

ADVERSARI:

Ripalda, Molina, Valentia, Morlaix.

NOTA:

COMMUNISSIMA; oes TT. antiquiores et recentiores, paucis exceptis, hanc doctrinam tenent et videtur CERTA.

PROBATUR

1. EX PP.

PP. consentiunt in hoc quod creatura in universali est serva, non vero filia, neque amica Dei, et hanc assertionem fundant in ipsa creationis notione;

Atqui qui sic universaliter statuunt de creatura et quidem ex hoc

fundamento, evidenter censent nullam creaturam intellectualis, non tantum existentem, sed etiam possibilem, ex intrinsecis principiis ntrae sua proportionatam esse ad gratiam sicutum, etc., seu nulli creature debet rationem ad gratiam sicutum, etc.

Ergo juxta PP. nulla est creatura intellectualis, existens vel possibilis, cui ex nostra e principio connaturaliter debita sint dona supernaturalia.

Ergo repugnat natura creata intrinsece supernaturalis.

MINOR: Patet - 1/ Ex eo quod AA. intelligendi sunt sensu proprio, ubi nihil obstat; et praesertim, quia ratio creationis est eadem in creaturis, sive existentibus, sive mere possibilibus.

2/ Quia creatura cui naturaliter debetur gratia sicutum est naturaliter filia et amica Dei (ut postea patebit ex Tr. De gratia sicutum). Filiatio, scilicet quae esset essentia lis, necessario transiret in filiationem nostram. quod pari modi staret de quocumque supernaturali absoluta propter connexionem intrinsecam aliorum.

MAIOR: v.g. Cyrill, Alex., Athanasius, etc. etc. v.g R.187, 385, 410, 766, 788, 811, 1011, 1273, 1468, 1777, 2089, 2106;

CONFIRMATUR hoc argumentum ex eo quod creatio (productio rei ex nihilo sui et subjecti) nullo modo confundi potest, nec debet cum generatione, (origo viventis a principio vivente coniuncto in similitudinem ntrae. specificae). Jamvero creatura introducitur ad dono sicut, per generationem (Jo.3.3-9); nec creatio implicat generationem, ex scilicet mera idea creationis nequit ullo modo inferri generatio. (Ex thesi de consortis ntrae divinae per gratiam sicutum.)

2. Ex SS SUADETUR

Mt 11.27; 16.17; Jo 1.12, 18; 1 Cor 2.11; 6-12; 1 Tim 1.17; 6.16; 1 Jo 4.12.

3. Ex TT qui distingunt inter ntel. et scilicet debitum et indebitum ntrae.

4. EX S. TH.

1.2.5.5; videre Deum per essentiam est supra nostram, non solum hois. sed etiam ois. creature.

1-2.109.5: Finis excedens proportionem ntræ.

2-2.23.3.3 m: Charitas est participatio aliquina auperis ntræ.

1.12.4

5. RATIONE (Impossibilitas ex parte creaturæ)

a/ Revelatione constat christianum bonis supernaturalem et praesertim gratia sanctificante vere deificari, et quidem per assimilationem quandam ad naturam divinam.

Atqui si possibilis esset substantia finita supernaturalis impossibilitas esset vera christiani deificatio per assimilationem ^{per} _{ad naturam divinam}.

Ergo...

MAJOR: Patet ex Tr. de gratia.

MINOR: Impossibile est vera christiani deificatio per assimilationem ad naturam divinam, ope gratiae sanctificante misericordia Dei perfectio cuius similitudinem per hanc gratiam accipimus sit vere propria Dei solius, ita ut solus Deus contrarieretur ad jure suo illam possideat;

Atqui si possibilis esset substantia supernaturalis iam illa perfectio cuius similitudinem accipimus ope gratiae sanctificante, non esset vere propria solius Dei, ita ut solus Deus contrarieretur ad jure suo illam possideat; nec immo haberetur unquam illa deificatio;

Ergo si possibilis esset substantia supernaturalis impossibilis esset vera christiani deificatio, per assimilationem ad naturam divinam.

ULT. MINOR: Quia christianus recipiens gratiam sanctificantem reciperet perfectionem, Deo et illi substantiae propriam unde donum illud non esset specificè ORDINIS DIVINI. S.Th.

b/ Creature, creata vel creabilis, totaliter et tuta est eius potentiale;

Quod tale eius potentiale habeat exigitive, scil. secundum modum proprium, id quod est omnino proprium Actui Puro est contradictionis in terminis;

Ergo nupquid... - - - infinita materialis

CONFIRMATUR ex variis absurdis, quae ex opposita ratione sequentur. Sequeretur possibilem esse creaturam.

- a) cui connaturaliter debita sit unio hypostatica cum divina Persona;
- b) ex natura sua impeccabilem.
- c) naturaliter filiam Dei adoptativam et consequentur filius natus; filiatio enim quae fieret essentialis (scl. ex natura rei), necessario transit in filiationem natalem. Verbum Dei non esset unicum.

PROBATUR (EX ATTRIBUTO DEI MORALI).

Lege: 1 Cor 2.6 - 3; 1 Cor 2.10; 1 Tim. 1.17; 6.16.

Independentia Dei summa, dignitas eius moralis, ejus jus essendi dominum apud se, postulant ut possit D. sibi soli reservare sanctuarium vitae suae intimae, quod jus, ho. et angelus quoad se habent. (Recole sigillum confessionis, secretum professionale).

Intuitiva autem Dei visio est summa revelatio essentiae divinae, i.e. revelatio sanctuarii vitae divinae intimae.

Unde si nra aliqua creata intrinsece sibi, esset possibilis, D., supposita voluntate creandi, non posset sibi soli reservare sanctuarium, secreta, profunda vitae suae intimae.

Quod, ut patet, repugnat.

Quod valet de oī. dono intrinsece sibi, quia oī. donum intrinsece sibi, specificationem suam accipit ex visione beatifica ad quam saltem radicitus ordinatur.

Etudes 93.159 (Harent)

L'ETAT SURNATUREL de la VIE PRÉSENTE ne diffère pas essentiellement de celui de la VIE FUTURE. Ce qui constitue essentiellement le SURNA TUREL , c'est L'UNION IMMEDIATE DE L'AME A DIEU. En cette union réside la vie éternelle qui est pour l'e chrétien essentiellement la même ici et dans l'éternité. In p. tria, in via habetur ^{eterna} vita Card. Mercier: La vie intérieure 489, Caritas nunquam exoidit (1. Cor . 13.8)

COROLLARIUM I.

Secus haberetur distinctio modi tt, non autem specifica inter ordinem veritatis natus. et ordinem veritatis sibi. Dz 1786; 1795 ss. 1.1.1; 1.12.4; 1.77.3.

COROLLARIUM II

DONA NEUTRA.: liberrimo consilio; ab oī necessitate libera; Dz 1783, 1805

DONA SLLA.: ex infinita bonitate: Dz 1786; liberrimo divinae bonitatis consilio collata; inexhausta bonitate; gratuitum divinae bonitatis beneficium.

Schema Conc. Vat: Col. Lac 7.547 d.

Jam vero voluit D. creaturæ suæ rationali impertiri COGNITIONE SUI, et AMOREM SUI, et COMMUNICATIONEM SUI, atque UNIONEM SECUM IPSO ORDINE LONGE SUBLIMIORI, quo vires ntræ. quantumvis intra suum ordinem perficiantur, non pertingunt, et qui preinde ordo est supra vires creatæ et supra oem. exigentiam ntli perfectionis, atqua ideo ordens. Bonum ergo huius ordinis, supposita etiam creatione ntræ. rationalis et supposta quavis eius ntli. perfectione, est indebitum tum exigentiae tum merito cuivis ntli; et hoc sensu dicuntur bona superadditæ et gratuitæ, atque nonnisi LIBERRIMO DIVINAE BONITATIS CONSILIO COLLATÆ. Hoc porro ipso sicut existentia huius ordinis et communicatio supra ntram. est indebitum donum gratiae Dei, ita a nobis neque cognosci potest nisi per revelationem divinam. Si cut scriptum est: quod oculus non vidit, etc. 1 Cor. 2.9s

COROLLARIUM III

D. seul peut naturellement se connaître tel qu'il est en lui-même s'aimer sans intermédiaire créé, jouir de la vision et de la possession immédiate de son Essence infinie; bref, le "surnaturel" n'est naturel qu'à Dieu. En d'autres termes, la vie Trinitaire n'est naturelle qu'à Dieu. (Card. Mercier: La vie intérieure, p. 488)

COROLLARIUM IV : DE GRATIA UNIONIS CHRISTI.

In omni re creatæ essentia realiter distinguitur ab existentia linea ESSENTIAE oī. eus intrinsece ale. est accidentale quid. (1-2.110.2.2m)

Qui linea EXISTENTIAE, GRATIA UNIONIS Christi, etsi non sit substantia, non tamen est accidentis sed reductive pertinet ad praedicamentum substantiae. (et prudenter quid)

Gratia scil. unionis est passiva communicatio divini esse personæ Verbi, in linea existentiae, supplens vices creatæ existentiae siue proprii actus essendi qui humanitati Christi ntrliter debebatur.

(R. 3 sur ligne encadrée p 30)

objectiones.

Ripalde:

Dicit - potest facere quicquid intrinsecus possibile C
impartition.

1. Deus: omnipotens. f: -
i. potest creare seipst. expernat
dicit. alibi:
- considerata sola omnipotentie (non & trinitatis)
(v.g. animalia animam immortalium)
- considerata omnipotentia + omnib[us] autoritatis N.
(sive non potest nisi contradicere)

2. existent accidentia supernaturalia C.

- i. possunt exister substantiae exteriorum

Nego tamenque.

- nulla datur creatura intrinsecus expernat. (aposteriori)

3. illa bona sunt finita. Dicit: - ex parte subjecti C. (varii beatificie)
i. ex parte objecti prout jure fortuitas N.
(ille donum spiritus creaturam dicit rationem
ad vitam illius intrinsecus quam est actualis)
Videlicet "De mysteriis Fidei" p 509?

Jamvero existentia substantiae non est substantia, sed ut pote
substantiale quid reducitur ad praedicamentum substantiae. (Vide Tr.
de Verbo Incarnationis)

DILUUNTUR OBJECTIONES

ELUCIDATI 4

ORDO SUPERNATURALIS NON REPUGNAT, SEU EST NEGATIVE POSSIBILIS

P.l.150-169; Palmieri: De Deo creante 303-309; V. Noort: De Deo creatore 53ss (ex quo desumitur argumentum); Mattinssi: Il velo Kantiano: 211ss, 240ss, 273.

ORDO : apta dispositio mediorum ad finem.

ORDO SUPERNATURALIS : apta dispositio mediorum et legum supernaturalium ad finem supernaturalem. Creatura autem cui, finis supernaturalis praefigitur, et cui media illi fini proportionata subministrantur, dicitur ad finem supernaturalem elevari.

NON REPUGNAT ; i.e. non constat notis contradictoriis.

SEU... ut elcidius appareat quid probare velimus: num est negatum possibilis

NEGATIVE POSSIBILIS, i.e. impossibilitas ordinis supernaturalis nulla ratione apodictica probari potest.

Probatio illa negativa nobis sufficit, cum concedendum putemus, possibilitatem actuatam ordinis et boni simpliciter et absolute sit, non posse ex ratione positive probari. Cf. l.32.1 (Cf. Corollarium 2)

En schema Conc. Vat: Col. Lao 7.548:

"Sicut existentia huius ordinis et communicatio supra ntram; est indebitum donum gratiae Dei, ita a nobis neque cognosci potest nisi per revelationem divinam" et citat: 1 Cor. 2.9,10

ADVERSAE

Materialistae, Deterministae, Monistae, Pantheistae, Evolutionistae, Rationalistae, a priori, rejiciunt elevationem creaturae ad ordinem slem., impossibilitatem praetendentes; ad hanc probandum, duplii via procedunt.

1. Affirmando nil esse supra ntram.
2. Ita extollendo ntram., ut velint oia, bona sit, a ntra. exigi, ne sit frustra.

Ut ait Carrel (L'homme cet inconnu) haec positio est anti-scientifica; nemo enim vere scientificus habet jus denegandi facta, siquidem "ab esse ad posse" valet illatio.

NOTA : APOLOGETICE: Certa

DOGMATICE: de fide definita D^a 1786, 1807, 1808.

PROBATUR.

Elevatio creaturae ad ordinem supernaturalem impossibilis dici nequit, nisi ostendatur :

- a) notionem boni supernaturalis contradictionem involvere;
- b) ejus collationem repugnare
 - 1) sive ex parte Dei
 - 2) sive ex parte creaturae.

Atqui hoc ostendi nequit
Ergo ...

MAJOR: Patet, siquidem impossibilitas illa nequit oriri nisi, vel ex dono ipso (a), vel ex Deo qui dat (b.1), vel ex creatura quae accipit (b.2).

MINOR:

- a) Notio doni satis, facultatem scil. et exigentiam totius creaturae excedentis, notis contradictoriis non constat,

Non enim est CONTRA ntrum (^{non est} indifferentes, neutrum, ^{non est} inconveniens, inconveniens, violentum), ^{non est} intellectum (^{non est} potentiam donantiam). Etsi non est INTRA objectum ntriae. intellectualis proportionatum, non est tamen EXTRA objectum talis ntriae, proportionabile seu adaequatum. Utique est ULTRA et SUPRA ntriae potentiam contrarialem sibi relictam sed tamen JUXTA ntriae. potentiam obedientiam, et hoc propter ntrum. analogicam intellectus in-creati et creati.

QUO POSITO

b) Collatis talis doni non repugnat, neque

- 1) ex parte Dei, cuius

aa) potentia ad omnia intrinsece possibilia extendor;

ELUCIDATI 4

ORDO SUPERNATURALIS NON REPUGNAT, SEU EST NEGATIVE POSSIBILIS

P.l.150-169; Palmieri: De Deo creante 303-309; V. Noort: De Deo creatore 53ss (ex quo desumitur argumentum); Mattinssi: Il velo Kantiano: 211ss, 240ss, 273.

ORDO : apta dispositio mediorum ad finem.

ORDO SUPERNATURALIS : apta dispositio mediorum et legum supernaturalium ad finem supernaturalem. Creatura autem cui, finis supernaturalis praefigitur, et cui media illi fini proportionata subministrantur, dicitur ad finem supernaturalem elevari.

NON REPUGNAT ; i.e. non constat notis contradictoriis.

SEU... ut elcidius appareat quid probare velimus: num est negatum possibilis

NEGATIVE POSSIBILIS, i.e. impossibilitas ordinis supernaturalis nulla ratione apodictica probari potest.

Probatio illa negativa nobis sufficit, cum concedendum putemus, possibilitatem actuatam ordinis et boni simpliciter et absolute sit, non posse ex ratione positive probari. Cf. l.32.1 (Cf. Corollarium 2)

En schema Conc. Vat: Col. Lao 7.548:

"Sicut existentia huius ordinis et communicatio supra ntram; est indebitum donum gratiae Dei, ita a nobis neque cognosci potest nisi per revelationem divinam" et citat: 1 Cor. 2.9,10

ADVERBIALE

Materialistae, Deterministae, Monistae, Pantheistae, Evolutionistae, Rationalistae, a priori, rejiciunt elevationem creaturae ad ordinem slem., impossibilitatem praetendentes; ad hanc probandum, duplii via procedunt.

1. Affirmando nil esse supra ntram.
2. Ita extollendo ntram., ut velint oia, bona sitia, a ntra. exigi, ne sit frustra.

- bb) sapientia res ita disponere valet ut supernaturalia cum naturalibus harmonice uniantur;
 cc) bonitas in tanta sublimatione creaturae maxime elucet.
- 2) ex parte creaturae elevandae.
 Supernaturalia enim non sunt disconvenientia naturae, nec contra naturam sed supra;
 Naturam ergo
 neque destruunt,
 neque substantialiter immutant quia ex donum
 sive est radicitus accidentale,
 neque ei violentiam inferunt,
 sed ultra suum ordinem perficiunt.

Supernaturalia non sunt indifferentia naturae, quia tunc nec bonum, nec malum esset.

Supernaturalia convenientia naturae, non scd. essentiam, vires, exigentias etc., tunc esset naturalis; sed secundum ejus potentiam obedientiale quam necessario fluit ex pleno dominio quod Deus habet in creaturam suam. Secus enim implicaret dari creaturam quia Deus uti non posset ad omnia, illius naturae non repugnantia.

COROLLARIUM I

SUPERNATURALE

a) NON EST:

- 1 - CONTRA naturam. (Indifferens neutrum, disconveniens, inconveniens, violentum);
- 2 - INTRA objectum naturae. proportionatum;
- 3 - EXTRA objectum naturae. proportionabile seu adaequatum; SED

b) EST

- 1 - ULTRA et SUPRA potentiam sibi relicta;
- 2 - JUXTA ejus potentiam obedientiale.

Le surnaturel suppose le naturel et s'y ajoute, il le pénètre intimement et s'y adapte mais sans se confondre avec lui: c'est le caractère d'IMMANENCE.

D'autre part, le surnaturel dépasse la nature, il s'élève au-dessus d'elle en se rattachant directement à Dieu; le surnaturel est le DIVIN; c'est le caractère de TRANSCENDANCE (???).

La grâce complète et couronne la nature en transformant en une FIN proprement dite ce qui n'était que la LIMITÉ supérieure et insensable d'une tendance radicale,

ou bien si l'on préfère, en érigéant en MOYENS EFFICACES d'atteindre une FIN EXPLICITE, des activités psychologiques qui n'étaient par elles-mêmes que l'EXPRESSION IMPUSSIANTE d'une TENDANCE SOURDE. (Maréchal: Psychologie des mystiques p. 250)

COROLLARIUM II (Ex Lange: De grat. p 199 ss 287)

A. RATIO NON POTEST PROBARE:

1. NECESSITATEM ordinis satis.: nam non est necessarium.
2. EXISTENTIAM ordinis satis: nam ordo simpliciter satis transcendit oem. experientiam huius vitae.
3. PROBABILIJUS non potest POSITIVE probare POSSIBILITATEM ordinis satis.; nam visio beatifica videtur esse mysterium stricte dictum.

Contra negantes hoc assertum sic scribit: "Intelligimus quidem spiritum creatum per facultates intelligendi et volendi esse capacem recipiendi a Deo, quidquid in tota amplitudine veri et boni, finito modo communicari potest."

Sed EST ET MANET in quaestione, utrum bonum intellectuale visionis Dei intuitivae et correspondentia boni voluntiva finito modo a spiritu creato participari possint.

Cum certitudine probare affirmantem partem huius quaestiones, intellectus noster, suis viribus relictis probabilius nequit (cf P.3.167 s)

B. RATIO POTEST:

1. Solvere obiectiones contra POSSIBILITATEM elevationis alis.
2. Supposita POSSIBILITATE ordinis satis., quam simul cum EXISTENTIA ex revelatione discit, potest ratio ostendere quam CONVENIENS sit, quantopere nostra. PERFICIAT et oem. appetitum oequum. desidrium perfectissime IMPLIEAT.
3. Supposito FINE satis. divinitus praestito, ratio ostendit quod quantopere DECEAT DEI SAPIENTIAM ut hominem iam in statu viae iis instrutus donis, quibus modo vere humano actibusque proportionatis istum finem appetat. "Tunc enim u-

naquaeque res optime disponitur cum ad suum finem convenienter ordinatur." (CG 1.1)

DIFFICULTATES diluuntur ex proxima elucidatione.

AECUCIDATIO 5

EXISTENTIA POTENTIAE OBEDIENTIALIS NATURAE AD ORDINEM SUPERNATURALEM SUADERI POTES. (*negative agimus, paret in procedente elucidatione; i.e. non adest contradicatio.*)

POTENTIA: id quod est principium. (1.41.5.1 m)

PRINCIPIUM: e. a quo aliquid procedit quocumque modo. (1.33.1)

OBJECTIVA: possibilitas

A) SUBJECTIVA: possibilitas actuata;

capacitas alcuius perfectionis. (1-2.55.2)

B) ACTIVA: Principium agendi, informandi (3.16.1)

PASSIVA: Aptitudo, capacitas ad patiendum vel suscipiendum
aliquid ab alio. (3.11.1)

NATURALIS: ordinata ad actum vel obiectum ntrae. proportionatum. (3.1.3.1 m)

OBEDIENTIALIS: non immediate ordinata a d aliquem actum
vel aliquod obiectum, sed dicens ordinem

adagens superioris ordinis cui obedit; capacitas qua agens inferius, natum est obedi-
re agenti superiori in oibus. quae non
repugnant. (Rom 9.21)

PER RESPECTUM:

Ad agens RELATIVE SLE. (Comp. Theol. c. 104)

D)

Ad agens ABSOLUTE SLE. (R1703, Dz2103). (P.5.60ss, 200).

POTENTIA OBEDIENTIALIS, per respectum ad agens absolute sle.
np. Deus, a S. Th. definitur:

Aptitudo seu capacitas quae rebus indita est ad suscipiendum
illud in se quod voluntas Dei disponit. (3.11.1; 3.1.3.3 m)

POTENTIA illa est passiva. Hoc interest passivam inter et
activam potentiam quod haec (activa) semper dicit ordinem positi-
vum ad actum determinatum v.g. potentia visiva et proinde ntliter.
exigit ut compleatur; Illa e contra (passiva scl.) non dicit or-
dinationem ad actum determinatum et proinde nec ntliter., nec
sliter exigit ut compleatur, v.g. latus in manu figuli.

Unde est POTENTIA POSITIVA, REALIS, RECEPТИVA, IDENTICA SUBI-
ECTO. Etsi antecedenter ad elevationem non habeatur potentia ac-
tiva ad elevationem, tamen per elevationem, tum potentiae activae,
tum passivae elevantur. (R1952) . (3.9.2)

37

Illa potentia passiva supponit in tali ntra., fundamen-
talem aliquam convenientiam realem unum habet id ex quo
ACTUS EDUCI POSSIT sub influxu agentis superioris v.g. con-
venientia illa existit v.g. in ligno relate ad scannum, non
autem in aqua; non est purum quid logicum.

Unde SLE. non creatur (sola substantia est terminus crea-
tionis), nec concreatur (sicut accidentis ntle. in creatione
substantiae quae nequit esse sine accidentibus) nec in-creatur,
sed EDUCITUR E POTENTIA OBEDIENTIALI SUBJECTI.

REBUS INDITA quatenus potentia ali qua obedtis. existit
in quacumque ntra. relate ad via. slia. quae non in specie meta-
physice illi repugnant, v.g. lapis nequit elevari ad visionem
beatificam.

Definiri potest, aliis verbis:

Positiva, realis, receptiva potentia seu aptitudo crea-
turae, identica subiecto ad recipiendam quidquid in ipsa fa-
ciendum ordinaverit Deus, praeter et supra conditionem et
exigentiam ntem. in quantum creatura est realiter capax gra-
tiae et gloriae quatenus creatura intellectualis est non tt.
vestigium sed etiam et imago Dei. (Gen 1.26). Ut ait S. Aug.
FINITI proprium est SUBICI; INFINITI verso proprium est DO-
MINARI. vel.

Aptitudo rerum creatarum ut pro arbitrio agentis superi-
oris aliquid supra ntram. suam suscipiant, quo suscepto et con-
cursu agentis superioris ipsis indebito, munus impleant, quod
nativa virtute et concursu debito non possent.

SENS US THESEOS: quaelibet creatura intellectualis, et
in specie creatura humana, non est proportionata ad sle.,
sed est proportionabilis sub omnipotentia divina.

Potentia obedientialis est SIGNUM quod existit in ntra.
nostra punctum insertionis ordinis satis, NON autem SEMEN aut
EXIGENTIA.

Actuata autem potentia obedientiali ntrae. nostrae a
Deo, non tt. sumus proportionabiles sed proportionati.

SUADESTUR

A. Ex consideratione objecti proportionabilis intellec-
tus nostri.

PRAENOTANDA:

Objectum PROPORTIONATUM intellectus nostri est ens intelligibile in sensibus existens.
 (Adaequatio physica seu intensiva).

Objectum PROPORTIONABILE intellectus nostri est ens intelligibile sed. totam latitudinem entis et non solum ens prout est intelligibile in speculo sensibilium.

(Adaequatio metaphysica seu extensiva)

UNDE SIC ARGUITUR:

In intellectu humano distinguenda sunt, VIRTUS ACTIVA intellectu quae nobis est SPECIFICA, et CAPACITAS PASSIVA quae convenit intellectui creato et scd. quam anima nostra est ad imaginem Dei.

Atqui haec CAPACITAS PASSIVA intellectus nostri MULTO LATIUS PATET quam ejus VIRTUS ACTIVA, nec de se limitatur ad aliquem ordinem intelligibilium, dum e contra virtus eius activa sese solum extendit ad ea quae sunt ex sensibilius intelligibilia.

Ergo non repugnat haec CAPACITAS PASSIVA elevari ad cognitionem entis intelligibilis perfectissimi, speculum sensibilium superantis.

MAJOR: Haec CAPACITAS PASSIVA convenit intellectui nostro non in quantum, est intellectus HUMANUS, sed SIMPLICITER in quantum, est INTELLECTUS.

VIRTUS autem ACTIVA convenit intellectui in quantum, est SPECIFICE HUMANUS; modus autem cognoscendi sequitur modum essendi. (l.12.4).

MINOR. CAPACITAS ILLA PASSIVA, etsi excedat objectum proportionatum non tamen excedit objectum proportionabile. Nam Deus ut in se est, sub ratione Vita e suae intimae, continetur intra objectum intellectus qua talis seu intra objectum proportionabile intellectus humani, siquidem D. est ens et proinde in Ipso, sub quolibet aspetto, verificatur ratio entis.

Quaelibet creatura potest plus recipere sub influxu agentis superioris magis universalis (capacitas passiva) quam efficere sed virtutem activam nitem. siquidem operatur tt. scd. quod est in actu. Cf Dz 1671, 1672.

B. EX CONSIDERATIONE NOSTRI DESIDERII VIDENDI DEUM PER ESSEN-TIAM. l.12.1

Hic scinduntur auctores et existit ingens litteratura circa hanc questionem.

Circa hanc controversiam, haec ex G. Rabeau, "Apologetique p. 61 excerpta, ruminare potes:

Ns. sommes faits pour posséder Dieu pleinement, nous n' avons pas droit et cela dépasse nos forces. Les DEUX PROPOSITIONS doivent être maintenues. La conciliation par une explication qui dissiperait tte. obscurité est impossible puisqu'il s'agit de la NATURE INTIME de Dieu et de son ACTION LIBRE: c'est le domaine du mystère auquel la foi adhère.

Les essais d'explications n'en sont pas moins légitimes nécessaires même, puisque la question surgit inévitablement et intéresse aussi bien notre vid intérieure que la philosophie,

Tout le monde admet, coe. principe d'explication l'axiome thomiste "qu'un désir naturel ne peut être dénué de valeur" (desiderium nrae. non potest esse inane).

Les UNS, s'attachant davantage au fonctionnement de notre intelligence, montrent que notre pensée, s'exerçant sur les objets matériels et en extrayant des connaissances générales, les dépasse toujours par ses virtualités. Une marge reste pourtant, UN VIDE SCIENTIFIQUE, dirions-ns. Ns. ne concevons pas naturellement ce qui pourrait remplir ce vide et ns. n'avons pas droit d'exiger qu'il soit rempli. Mais ce vide existe et son existence prouve que q.q. chose pourrait le remplir.

C'est l'à, croyons-ns., ce que veut dire le P. Gardeil, si du moins ce résumé ne déforme pas sa théorie (Cf. Le désir naturel de voir Dieu, ds Revue Thomiste, Sept 1926).

D'AUTRES, s'attachant au fonctionnement de toutes nos tendances reconnaissent à côté de celles qui ont un objet défini et adéquat, d'autres qui vont à ce qui est simplement possible: je ne puis exiger v.g. d'être roi et je ne suis pas capable de me conquérir un trône. La vision de Dieu face à face me dépasse ainsi de toute manière; il y a cependant place pour elle dans les disponibilités de mon âme. Or en fait

(non en droit) D. a mis sa plénitude infinie ds. ces disponibilités. (Cf. de Broglie in RSR 1924 et 1925 et in Greg 1928)

la pot. obedientialis, se pote mysteria, non est intelligibilis ergo non spicit

Dicit: est opera contradictionis in terminis N.

- non est positive intelligibilis Tr.

Object. * (prius)

2 (prius)

Dicitur magis

- quod modum essendi C. (primum + invenitum)
- quod naturam formam intelligentiae N. (inter intell. creaturam + divinum, habentes semper intellectum) (C. Beatus III Q. 54)

C. numerum

Prius distinguens consequens

3 - Objectum intell. humanum est res in possibilius

i. respectu elevari

Dicitur antecedens : proportionatum C

proportionabile, adaequatum N.

4. Natura est prima eius

i. respectu attungi status supernaturaliter tamen ab intellectu

Dicitur : hoc secundum quod non est in genere, in praedicamento C.
... non sufficiens ratio entis N.

5. Superius. non continetur in natura ergo non potest elevari

Dicitur - non continetur in natura non elevabilis C

- " " " elevabilis ~~N~~

+ in potentia ejus activa C.

+ " " " passiva

- praeliqueret ipsa nat. sibi ipsi C

- in potentia obiectivitas N.

(continetur, etc opp̄ de p 39)

Cette seconde explication ne diffère pas essentiellement de la première.

Idem, ni fallor, sentit Roland-Gosselin: Rev. des sc. ph. et theol. 1929, 193-223, ubi etiam invenitur protracta biblis graphia.

DIFFICULTATES expediuntur.

1 - Potestus existat, debet esse vel materialis vel superiorum.

: non est mat. (nam est ex materialitate) nec superior (propter ^{naturam} _{naturam} proprietas naturae)

∴ non existit

dicit Maj : naturae sunt subjective, tamen objective N.

.. et subjective et intrinsecus C.

Minor : non est naturae : subjective, intrinsecus, absolute N.

: objective, intrinsecus, relative C

objectus

non est superiorum : subjective : C (nam reporte p[ro]p[ri]e et superiorum ex i[n]trinsecus p[ro]p[ri]e

objective : nullus

pragmata proportionatum tantum C

.. .. superiorem N.

2 - Magis dicit intell : creatus a deo, quem p[ro]p[ri]e ab intell. creatori

: p[ro]p[ri]e regit non levior ad intelligibilia

∴ nec intell ad divina

ELUCIDATIO 6

ACTUS NATURALES ET ACTUS SUPERNATURALES ENTITATIVE SEU ESSENTIALITER DIFFERUNT.

ACTUS: (hic, actus secundus) = Operatio potentiae; actio elicita a potentia; Operatio autem est actualitas virtutis v.g. intellectus est actualitas virtutis intellectivae. Actus primus est ipsa potentia. (S. I. o. P. studi. Q1, R1.)

ACTUS NATURALIS est actus elicitus, viribus et virtutibus alicui ntrae. debitibus et non superans ejus exigentias et vires.

ACTUS SUPERNATURALIS est actus elicitus a principio aliquo sli. intrinseco indebito ntrae, creatae cuilibet et superans ejus vires et exigentias.

Sunt sales, oes. ACTUS SALUTARES qui, ut producantur, requirunt gratiam slem. internam sive actualem sive habitualem.

ESSENTIALITER DIFFERUNT

ESSENTIA = id quo res collacatur in determinata specie.

ESSENTIALITER DIFFERUNT - ea quae saltem diversam habent ULTIMAM DIFFERENTIAM v.g. ho., lupus; et non differunt tt. aliqua differentia extranea propriae rationi, seu definitioni seu essentiae v.g. ho. albus, ho. niger.

Quae essentialiter differunt possunt convenire in genere v.g. cogitatio ntis. et cogitatio slis., quae essentialiter differunt tamen in hoc conveniunt quod sunt cogitationes.

N.B. Praescindimus hic a quaestione utrum actus entitative sles. necessario distinguuntur ab actibus ntrlibus. ratione obiecti formalis: de quo tractabitur in elucidatione sequenti.

ADVERSARI : Nemo catholicus negavit actum visionis beatificae esse entitative slem.

Quoad autem actus sles. VIAE, TT. quidam ante Trid. negabant eos essentialiter differre ab actibus ntlibus., sed tt. differentiam scd. aliquem modum accidentalem (intensionis, facilitatis promptitudinis) ponebant; fortasse autem solam distinctionem ex obiecto formali rejicere intendebant. Post autem Trid. sententia illa ab oibus reprobatur ut nimis consentanea divinae Theologiae.

NOTA : SENTENTIA COMMUNIS. Quidam dicunt eam esse theologice certam; est certo certius proxime conexa cum veritatibus fidei. (patr. 4 "De Iustia" jen. 4 "Iustitiae")

SENSUS THESEOS : Actus siles. differunt quoad speciem ab actibus nostris ejusdem generis; aliis verbis: actus specifice similes actibus nostris. per vires nostras. fieri nequeunt.

PROBATUR

1. EX EO QUOD EXISTERE DEbet PROPORTIO INTER MEDIA ET FINEM.

Actus nostris est actus immediate et specialissime motus a Deo in ordine ad vitam aeternam;

Atqui actus immediate et specialissime motus a Deo in ordine ad vitam aeternam, entitative seu essentialiter differt ab actu naturali.

Ergo actus nostris et actus siles. entitative seu essentialiter differunt.

MAJOR : Ex tractatu de Gratia.

MINOR : Ad quid enim requireretur motio specialissima Dei, si effectus non intrinsecus et essentialiter superaret vires ntrae, cum solo concursu ordinario Dei.

2. EX EXISTENTIA HABITUUM INFUSORUM.

Oportet ut proportio adsit inter actus et principia eorum;
Atqui actus siles. procedunt, ut a suis principiis, ab habitibus infusionis intrinsecis nostris.;

Ergo et ipsi actus sunt intrinsecus et essentialiter siles.

MAJOR : Principium per se adjicuimus actus non est principium eius per se nisi quia habet proportionem ad illum.

MINOR : Post definitiones Conc. Trid. difficile admodum negari posset ut ex tractatu de Virtutibus luculenter appareret.

3. EX DOC. ECCL:

Ex illis apparet quod gratia, requisita ad actus siles., non

tt. dat facilius posse sed simpliciter posse, ita ut omnino superant vires et virtutes nties:

Dz 104s; 176ss.; 812ss. 797; 1791, 1814

4. EX PP.

Necessitas gratia ad agendum "sicut oportet" (salutariter, supernaturaliter) asseritur ab illis contra Pelagianos; illa autem necessitas non est tt. moralis (facilius) sed physica et absoluta, scil. quoad ipsam entitatem seu essentiam auctus. (simpliciter).

v.g. Rouet: Index Theol. 308

COROLLARIUM

Actus nties. et sles. distinguuntur:

- 1) Ex parte luminis praeluentis: (Ratio, fides); ratio intellectus; opus actus;
- 2) Ex " principii a quo procedunt;
- 3) " " finis in quem tendunt; ^{nat.}: bonum committente ratione; ^{refusa:} " propter etiaticas rationes
- 4) " " ipsius internae dignitatis et pretii moralis;
- 5) Ex parte obiecti formalis seu motivi ut ex elucidatione sequenti apparet.

DIFFICULTATES: Boyer "De Fato" 1938 (ed. lat. 1938 p 92?)

- 1- ad hanc agmina ponunt ... - ut actus facit rationem
 : argumenta nostra non valent.
Argv. Antecedens. nam illi actus ponunt fieri mentis ex eo quod nies aliquid pro
 non erunt nostra nostra, - mentis utriusque actione illa

- 2- concilia exigunt....
 : exigunt tantum alios modum agendi (quod potest esse extrinsecum
Dicit antecedens .. concilia exigunt ... modum agendi accidentalem N.
 modum - voluntatem C.

(accidentale: nies + nra, in ratione linea = factitio)
 (accidentale: in alia opinio.)

ELUCIDATIO 7

ACTUS SUPERNATURALES SPECIFICANTUR NECESSARIO AB OBJECTO FORMALI.

Constat ex elucidatione praecedenti actus sles. specificē differe ab actibus ntribus. ejusdem generis.

Quaerendum manet in quo consistat haec specifica differentia.

Duae sunt opiniones theologorum;

PRIMA applicat pr incipium: ACTUS SPECIFICANTUR EX OBJECTO FORMALI, illud intelligendo SINE EXCEPTIONE, hoc scil. sensu quod ubicumque habentur actus specificē diversi, objecta forma lia eorum sunt essentialiter diversa; proindeque ponit differentiam specificam inter actus ntrles. et sles necessario consistere in eorum ordinatione ad objecta specificē diversa;

Sic Thomistae; Suarez (1.2c II); Salmat (De grat. disp 3 dub 3); Joannes a S. Th; W; Mazzella (De grat: disp 1 a 2); Garrigou - Lagrange (De revelatione 2 l.497. Acta Pontif. Acad. Rom.S.Th., anno 1934. Romae 1935) Mattiussi (Rèv. filos. neoscol 1918d) de la Taille, Boyer, etc.

ALTERA opinio admittit quod actus specificē diversi possunt habere idem omnino objectum formale, ac proinde negat actus sles. huius vitae habere objectum formale quod non possit attingi ab actibus ntribus, et statuit differentiam eorum specificam in perfectione entitativa essentialiter diversa eorum, proc edente a perfectione entitativa essentialiter diversa principiorum a quibus actus illi procedunt, et proinde negat actum slem. specificari necessario ex objecto formali.

Sic Scotus (3Sent d 31 n4); Molina (Concordia; p 14 *13. disp 38); Ripalda (De ente sli. 1 5,d.44 n 2) De Lugo (De fide. disp 9 s 1 n 3); Franzelin (De div. tradit p 602); Billot (ex professo in De virt infusis Prol. III); Ja ns ens, Beraza Schiffini, Slenerz (Greg 1936. 143 sqq.) etc.

ACTUS SLIS Est actus elicitus a principio aliquo sl*i*. intrinseco indebito ntriae. creatae cuilibet et superans eius vires et exigentias.

Hic non agitur de specificatione actus sli. UNIVERSALITER sumpta, quia adversarii admittunt v.g. actum visionis beatificae necessario specificari ab obiecto formalis sli., siquidem, ex consensu omnium, elici nequit nisi a facultate elevata.

OBJECTUM FORMALE : Id quod extrinsece movet potentiam ad agendum. Id quod per se attingitur ab actu, potentia est habitu, et ratione cuius attingitur objectum materiale.

Loquendo de actu, potentia aut habitu sli. nil aliud est quam MOTIVUM seu id propter quod actus, potentia, habitus tendit in objectum materiale; sic v.g. in Actibus fidei, spei, caritatis, contritionis:

CREDO oia. quae credit et docet catholica Ecclesia. QUILA Tu ea revelasti, qui nec ipse falli nec nos fallere potest.

SPERO vitam aeternam... QUILA Tu promisisti iis...

AMO Te... QUILA es infinite bonus et infinite amabilis...

POENITET me omnium peccatorum QUILA... offendit Te, summum bonum... (Cf. Card. Gasparri : Catech. Cathol. pp 240)

Sic definiebat de la Taille: id in objecto quod habet vim ut moveat actum.

OBJECTUM MATERIALE: id quod attingitur ab actu non ratione sui et per se sed ratione objecti formalis; sic v.g. in actu, potentia, habitu caritatis, inimicus diligitur ut objectum materiale, non autem ratione sui et per se sed ratione objecti formalis: "OB AMOREM Tui proximum meum diligo, eique ignosco". (Gasparri. l.c.).

SPECIFICATIVUM est intrinsecum vel extrinsecum.

INTRINSECUM est id per quod formaliter res constituitur in specie v.g. rationalitas respectu hois..

EXTRINSECUM est generatim id quod causat specificativum intrinsecum (Et huic magis proprio nomen competit specificativi; quod enim est intrinsecum dicitur differentia specifica, aut universalius constitutivum intrinsecum, si praescindat np. ab hoc quod sit ultima differentia necne).

Quum autem dicimus habitus, potentias actus specificari per obiecta, neutro modo, exclusivo saltem et proprio, accipitur specificativum. Non enim obiectum est causa actus, potentiae aut habitus, nec quid ea intrinsece constituens.

Sed vox PER denotat principium definitivum, EXTRINSECUM quidem a re, sed INTRINSECUM definitioni rei. Ita quod actus, potentiae, habitus distinguuntur per obiecta a priori, non tanquam per differentias, nec tanquam per causas mere extrinsecas; sed tanquam per causas necessario inclusas in definitionibus earum. Unde:

SPECIFICATIVUM de quo hic agitur est:

Aptatio et commensuratio potentiae (actus, habitus) ad obiectum, ita ut illarum quidditas, QUA POTENTIAE (actus, habitus) sunt, seu prout formaliter sunt potentiae (habit, actus), et prout essentialiter ordinantur ad obiectum scd. relationem non tt. praedicamentalem sed praecise transcendentalis.)l.77.5)

In definitione ponitur QUA POTENTIAE sunt.

Ut ait Caietamus: "de potentiis animae possumus duplicitate loqui, UNO MODO, in quantum (POTENTIAE sunt v.g. visio ut VISIVA POTENTIA, et sic est totus sermo praesens, est specific eadem in hoe., leone, aquila etc.

A LIO MODO in quantum PROPRIETATES sunt talis naturae; et sic non loquimur. Sic enim distinguuntur iuxta diversitatem naturarum quibus insunt et a quibus emanant v.g. visio ut PROPRIETAS talis vel talis ntrae. potest habere aliam specificationem v.g. visio ut leonis, noctua e, aquilae, hois, parvuli, mulieris.

Loquendo de FIDE bene hoc illustrat P. de la Taille loquendo de FIDE QUA FIDE et de fide QUA ANGELI IN VIA VEL HOIS.

"Du strict point de vue de la Théologie, la foi des anges pendant leur période d'épreuve est la même vertu que la nôtre. Les DIFFÉRENCES D'ÉTAT tenaient à la différence du sujet. Cette différence de sujet se retrouve d'eux à nous, dans toutes les ramifications de la grâce; et pourtant leur grâce n'est pas d'une autre espèce que la nôtre, parce qu'elle est SPECIFIÉE, chez eux comme chez nous, par son ordre à la VISION INTUITIVE, laquelle est en soi indépendante de la diversité des sujets.

C'est pourquoi S. Th. énonce d'une manière universelle ce principe qu'il applique et à l'ange avant la gloire et au premier homme avant la chute, et à nous, contemplatifs ou non: "COMMUNITER fides est in oibus, habentibus cognitionem de Deo, futura beatitudine nondum adepta, inhaerendo primae Veritati (2-2.5.1) tt. en faisant la part des différences d'état (2.2.5.1.1 m. 2m,3m). L'o-raison contemplative : p 12 note).

Quaeritur np. utrum actus satis v.g. fidei possit habere idem objectum formale ac aliquis actus correspondens natis.; utrum, v.g. credere Deum talis sit actus, qui possit indifferenter, manente eadem tendentia et eodem motivo, fieri natis. vel satis., scd. hoc tt. quod intellectus agentis fuerit a Deo ad alio rem ordinem elevata vel non.

Si actus natis et satis. ex obiecto formalis specificentur, actus satis. talis erit, qui, manente eadem tendentia et eodem motivo, a facultate non elevata nunquam elici poterit.

Adversarii distinguunt inter substantiam actus et modum actus:

SUBSTANTIA ACTUS est ipsa essentia illius perfectionis quae est proprie OPERARI, considerata, ut ait Billot, sub ea praecisione sub qua adhuc est indifferens ad determinationem ntralitatis, vel slitatis: v.g. sic v.g. fides praecisive sumpta tam a gratia quam a ntra. physice saltem esse potest.

MODUS ACTUS est aliquid accedens ipsi actui, eumque modificans, quin actus essentialiter mutetur. In casu nostro.

MODUS ACTUS SLIS. ut ait Billot, est formalitas contrahens actum ad eam perfectionem entitativam per quam ordinem habet ad vitam aeternam. Unde actus satis. reduplicative ut satis. non specificantur ab obiecto.

Oes. illi distinguunt inter actum slem. qua actum et qua slem.

Non negant actum slem qua actum i.e. quoad substantiam, dici posse slem., tum ex eo quod procedit ex principio elicitive satis., tum ex eo quod ordinem dicit ad obiectum satis.

Si autem actus satis. consideratur qua satis. (quoad modum) tunc est satis. tt. ex eo quod procedit ex principio elicitive satis et ex modo aliquo intrinseco (diverso quidem juxta auctores) sed non ex eo quod necessario specificatur ab obiecto satis.

Nos e contra intendimus probare quod entitas satis et principium elicitive satis. semper cohaeret cum obiecto formalis satis.

Non qualem hoc sensu, quod modus noster intelligenti in actu satis., ita mutatus est ut obiectum materiale ipsius rel satis. cognitae, non sit iam intelligibile in sensibilibus; experientia enim testatur quod, ne quidem sub influxu gratiae, ho. attinxit pure intelligibilia et praesertim satis. sed modum eorum pro-

prium; nec hoc sensu quod ullo modo mutantur signa aut media quibus quotidie utitur intellectus noster ad actus suos eliciendos, sed hoc sensu quod actus siles. aliquam formalitatem attingit quae non attingitur nec attingi potest ab actu ntlis.

Nemo negat actus ntlis. et actus siles. posse habere idem objectum materiali. D. v.g. ut objectum materiale (unica res considerata) considerari potest ut auctor ordinis ntlis. et ut auctor ordinis siles. (duo obiecta formalia) Dz 1034.

Sed agitur in elucidatione de OBJECTO FORMALI tt. seu de obiecto considerato sub ratione speciali et determinata ab agente perspecta.

Nota: probatur;

PROBATUR:

1. Actus siles. visionis beatificae necessario specificatur ab obiecto formalis sli.;
- Atqui oes. actus siles. sunt ejusdem speciei ac actus visionis beatificae;
- Ergo actus siles. necessario specificantur ab obiecto formalis sli.

MAIOR admittitur ab oibus.

MINOR probatur;

Plus aut minus non mutant speciem;
Atqui inter actum visionis beatificae et actus alios siles.
non datur nisi plus et minus;
Ergo oes. actus siles. sunt ejusdem speciei ac actus visionis beatificae.

MAJOR ab oibus. admittitur.

MINOR. Omnis enim actus siles. est relatio, cuius essentia est tendere in SSam. Trinitatem; atqui haec tendentia in SSam. Trinitatem invenitur in quolibet actu sli. si-
ve viae si ve patriae; actus v.g. fidei non est nisi praelibatio illius cognitionis quae nos in futuro beatos faciet; & caritate inchoata usque gloriæ semper crescit relatio seu tendentia in SSam Trinitatem, quae non fit nisi via augmenti, seu scd. plus et minus. Sic v.g. charitas dicitur et est "semen gloriae"; "charitate

ad visionem habetur evolutio in eadem linea, maturatio, in crementum, apertio eiusdem seminis: Ut patet semen fructus et fructus seminis sunt ejusdem speciei; semen enim non est nisi fructus inchoatus, et fructus non est nisi semen ad statum ultimae perfectionis perductum.

2. CONFIRMATUR ex documentis fidei, quae nostrae opinioni favere videntur.

Haec enim documenta, in sensu suo obvio, exigunt gratiam propter ipsam ntram. actus eliciendi, in se considerati; ergo idem actus ex propria sua ntra. habet ut a facultate reicta in statu ntli. non possit elici; ergo non fit slis. quia a facultate seu principio sli. procedit, sed procedit a facultate elevata quia ex ntra. sua (scd. substantiam suam ultimo determinatam) slis. est.

ANTECEDENS probatur ex TEXTIBUS SSAE. qui ponunt rationem slitatis. in aliquo respectu sub quo actus positus est, vel ponendus, h.e, in suo objecto formalis sli.
v.g. 1 Thess 2.13; & Jo 15.5; 2 Cor 3.5. qui si sensu obvio sumuntur, significatn inopacitatem ntrae ad ipsum actum eliciendum quod eius ultimam determinationem ex objecto provenientem.

EX TOTA PRAEDICATIONE CHRISTI v.g. Mt 6.17 ss. Christus semper dicit: Facite talia opera et possidebitis vitam aeternam quae consistit in visione beatifica, i.e. semper indicat motivum sli., quod est objectum formale sli.. HOC "de facto". Sed "de jure" intentio seu motivum psychologicum et morale coincidit cum objecto formalis.

EX DOCUMENTIS ECCL^{ae}. Canones CC eamdem interpretationem habere videntur, nam illud in Pelagio reprehendunt quod dixerit hoem, in ntrilibus. constitutum, posse v.g. credere Deo revelantiij Dz 178, 180 sed per gratiam posse facilius or edere. Aliis verbis, gratia requiritur non tt. ad actum slem. qua slem. (actus quoad modum) sed etiam ad actum slem. qua actum i.e. ad credendum simpliciter (actus quoad substantiam).

3. CONFIRMATUR EX DOCTRINA PP. (sic exponitur a P. de la Taille) praesertim ex S. Aug.

Actus scd. slis. potest considerari scd. causam finalis, exemplarem, formalem et efficientem et sub omni respectu implicat objectum formale sli.

a) Scd. CAUSA M FINALEM quae up. oritur ex DESIDERIO BEATITUDINIS AETERNAE: officium scl. nostrum est desiderare illam sed desiderando sumus capaces obtinendi finem illum: Sie S. Greg. Naz., S. Aug. In Tract in Jo.

b) Scd. CAUSAM EXEMPLAREM : PER DESIDERUM VITAE AETERNAE, D. assimilat sibi hoes, i.e. desiderium Dei, Deo assimilat. Sic Aug: Tr. in Jo: "Inchoasti desiderio ipsam beatitudinem."

c) Scd. CAUSAM FORMALEM i.e. scd. bonitatem specialem actuum slium, quam specialem bonitatem PP. collocant in IPSO DESIDERIO BEATI TUDIUIS SLIS..

d) Scd. CAUSAM EFFICIENTEM, ex np. necessitate gratiae scl. ex opere Sp. Si propterea quod tendunt in FINEM SLEM; sic v.g. trahi ad Christum est actus slis.: "Quanto fortius nos dicere debemus trahi ad Christum, qui delectatur veritate, delectatur beatitudine,... delectatur sempi terna vita, quod totum Christus est,... Da desiderantem, Da esurientem, da in ista solitudine peregrinantem atque sitiensem, et fontem aeternae p atriae suspira ntem: de talem, et scit quid dicam. (R 1822)

Sic iterum : Sicut ergo nemo recte sapit, recte intelligit... nisi acceperit spiritum sapientiae et intellectus... ita sine SPIRITU fidei non est recte quispiam crediturus (Epist 194. c. 4 n 18: PL 33.830) Cf R 1450.

4. Ex S Th.

a) Reginaldus in opere suo "Tria principia" exponit totam S. Thae doctrinam sub his tribus principiis:

- a } ens est analogum;
- b } Deus est actus purus;
- c } habitus, potentiae, actus specificantur ab obiecto formalis.

b) Multis locis, S. Th. ex professo docet habitus, potentias, actus necessario specificari ab OBIECTO FORMALI, 1.77.3; 1-2.9.1; 18.2 + 6; 49.3; 54.1.1m; 54. 2 et 3.

c) Semper facit distinctionem inter ORDINEM ntlium. et slem., imo inter ordinem veritatum ntlium. et slium.. 1.1.1; 1.12.4; 1-2.63.4; 1-2.109.1; 2-2.6.1.

d) Semper negat FIDEM slem. et fidem aliam habere idem obiectum formale v.g. 2-2.1.1.; 2-2.5.2 + 3 et passim v.g. De Verit 14.9.4m: et daemonibus; nec est in eis fides ex aliquocolumine gratiae infuse, sicut est in fidelibus.

"Credere dicitur aquivoce de hominibus, fidelibus + daemonibus

e) Semper negat DILECTIONEM DEI alem. et ^{utrum} aliam habere idem objectum formale. v.g. 1-2.109.3.1m; 1-2.27.2; 65.5; 2-2. #5.2 + 3 etc.

f) Explicite et aperte distinguit actum nlem. et alem. VIRTUTUM MORALIUM, v.g. temperantiae ex objecto formalis; "Virtus infusa et acquisita ultimum finem, sed etiam secundum ordinem ad propria objecta". non potum differunt secundum 1-2, 63, 4

COROLLARIUM I

In theoria adversariorum, etsi actus sles. procedat a principio sli., tamen actus ille est entitative ntlis. quoad substantiam actus sed eritatively sles. quoad modum slitatis; ex eo autem quod maior trahit ad se minorem, dicunt actum esse entitative alem. et essentialiter distinctum ab actu nli. propterea quod procedat a principio elicitive sli., et habeat slitatem, ex modo ejus. Vide Elucidationem s extam ubi nobiscum sentiunt quoad distinctionem essentialiem inter actus ntes. et sles.

Sle. illud quod dicitur sle. tt. ex principe elicitive et non etiam ex objecto formalis a Thomistis vocatur sle. quoad modum; gallice, le "surnapurel plaqué", coe. on dit "plaqué d'or" pour désigner un objet en cuivre ou en métal blanc recouvert d'une feuille laminée d'or.

COROLLARIUM : Sicuti actus sles. necessario specificantur ab objecto sli., pariter et potentiae et habitus sles. Cf Rousselot RSR. 1913, 33.

DIFFICULTATES : Vide Boyer : De Grat. a. 1938, pp 95-103.

I- Nauter scrupule in quibus idem ob. form. attinuerit actiones essentiales diversas
(v.g. visus beatifici et de actu angelicis + hois)

Ugo Antecedens. vid. v.g. gna visus. N

Dicitur diversas actiones gna actiones N

actiones consideratio per considerationes alias Tr. (non de hoc agitur in Th.)
(v.g. differentias accidentales)

d- objecta ordinis pli non cognoscuntur a nobis nisi speciebus sensibilibus
abstractis

- : cognitio nobis attigit potest quicquid speciebus ut libris attigitur
- ∴ idem obj formale habere possunt cogniti nobis + pli.

mag: ordinatio + illustratione a lumine pli C
 prie tali illustratione + ordinatio N.

Cont. dist. Min.

3- actus non tantummodo specificatus sed etiam ^{dictio} susceptus ad principia
 (nam ubi formae specificie differentia opere ut illam actionem distinguuntur)
 ∴ sufficit....

mag: - specificatus eminenter + dependenter a specificatione recepta C
 antecedentes + independentes N.

4- actus specificatus.... verum ut prius de voluntate actionis sed non ^{dictio} universaliter
 seruum (i.e. non de modo ab attinendi actione)
 (ex: Card. Billoz: "De Virtutibus")

N. assertum: non render illa est aut accidentalis aut essentialis
 pri accidentales: non potest determinare actionem
 pri essentiales: non potest attinere actionem pro pietate, sed pro actione

I N D E X R E R U M

	pag.
Elucidatio 1. Ens.sle.absolutum philosophice spectatum est illud quod excedit proportionem substantiae limitatae cuiuscumque.....	1
Scholion 1: De sli.absoluto quoad modum.....	10
2: De diversis statibus ntrae.humanae.....	10
 Elucidatio 2. Ens sle. absolutum theologice spectatum est illud quod ex intrinseca sua perfectione pertinet ad unionem cum Deo sub ratione vitae suae intimae.....	12
Corollarium 1: Essentialiter sle. increatum.....	20
Essentialiter sle. creatum.....	21
Diversa corollaria.....	21
Scholion 1: Duo modi errandi circa distinctionem inter ntram. et sle.....	22
2: ΜΕΤΟΧΥ et ΚΟΛΥΨΩΣ.....	22
 Elucidatio 3: Repugnat ntra. creata intrinsece slis., seu creatura intellectualis, cui ex ntrae. principiis contuliter debita sint dona slia.....	25
Corollaria quatuor.....	28
 Elucidatio 4: Ordo slis.non repugnat seu est negative possib.	31
Corollaria duo.....	33
 Elucidatio 5: Existentia potentiae obedientialis ntrae,nostre ad ordinem slem. suaderi potest.....	36
 Elucidatio 6: Actus ntles. et actus sles. entitative seu essentialiter differunt.....	41
Corollarium unicum.....	43
 Elucidatio 7: Actus sles. necessario specificantur ab objecto formal i sli.....	44
Corollaria duo.....	51-52

A. M. D. G.